

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLmányok

szabadalmazását esz-
köli mind. államban
Réthy János
nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája,
Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház
mellett. Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST (Foncière palota).
Ajánlja dús raktárát
vízhatlan esőköpeny, gummi sárzipó és csiz-
mákból. Sebészeti műszerek és kötszerekből
stb., valamint torna- és testedző szerekből, úgy-
szintén gummi és linoleum szőnyegekkel.
Sebészeti, műszaki és piaccégazdasági árjegyzéket
kivánsra bérmentve küld.

Eisenschiml és Wachtl

Budapest, Váci-utca 12.

Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.

Legnagyobb raktár mindennemű fény-
képezési gépek és készülékekkel.
Alapítva 1856. — Többször kitüntetve.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

UJ! A fotografálás elemei. Ár 2 frt.

Hirdetések felvételnek
a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatalában,
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Nagy választékban!
GEITNER és RAUSCH czégnél,
Andrássy-út 8. sz.

Zongorák és

Harmoniumok!

Legjobb és legújanyo-
sabbban kaphatók

Éder Antal Gyulánál

Váci-utca 4-6.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

Alapítva 1846.

KILIÁN FRIGYES

m. kir. egyetemi könyvtáros,

IV., Váci utca 30.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

irodalom dús raktára. — Díszmü-
vek. — A világirodalom remekműve.
— Épitészeti és technikai munkák. —
Fotóképek stb.

A magyar, francia, angol és német

Schachner József A.

BUDAPEST,

Nádor-utca 15. sz.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

torták, csokorkák.

Biscuits, kétszersült- és

tea-sütemény-gyáros.

Diós és mákos patkók,

lipcei stollen,

7. SZÁM. 1894.

BUDAPEST, FEBRUÁR 18.

41. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egy évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre 6

Csopán a VASÁRNAPI UJSÁG egy évre 8 frt
félre 4

Csopán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egy évre 5.
félre 2.50

BILLROTH TIVADAR.

1829—1894.

Igen kedvelt tagja volt Billroth a társaságnak is. Nagy műveltsége, szellemessége és előkelő modora mindenütt elénkítöl, sőt derítőleg hatott.

Nagy érdemeit több kitüntetéssel méltányolták. 1887-ben az osztrák urakházának örökös tagjává nevezetett ki. 1892-ben ünnepelte tanárkodásának 25-dik évfordulóját, mikor az egész tudományos világ sietett őt üdvözléseivel megtisztelni.

Pótolhatatlan ember ugyan nincs; de Billrothot nem egy hamar fogja pótolhatni senki.

SZERETTEM...

Szerettem a magányt, a csendet,
Rejtett virágok életét;
Korúltam a világ zúgását
S az emberek tekintetét.
Szerettem volna futni, szállni,
Ölembé véve tégedet
S keresni egy kis, ismeretlen,
Ember-nemléta szigetét.

Az volna élet! Tiszta ketten
S csupán egymásnak élni ott,
És háborítlan, meglesetlen
Élvezni mézet, illatot.
Boldogságunknak szép virágát
Nem bántanak irigy kezek,
S nem nézné senki sanda szemmel
Turbékoló szerelmemet.

Nem félténem kíváncsi tolvaj
Szemétől szűzi bájját,
S nem osztaná még gondolatban
Sem senki boldogságomat.
Ah! mennyi csillag fenn az égen!
Miért nem mind egy kis sziget,
S helyezze Isten mindenikre
Egy pár meleg galambszívet...

...Nem...Látod, e vásári zajban
Zsibongni látok ezreket,
Árulkak égő piros ajkát,
Nyitott kebelt, csukott szemet;
Jó itt nekünk, jó látni nékem
E czipra vásár kincseit,
És tudni, hogy több vagy te százszor,
Mint e piacnak gyöngye: mind!

MÓRA ISTVÁN.

SNADAHÜPFELEK.

— Lajtántúli népdalok. —

Mikor ott künn zúg a zápor,
Fűtül a szél hidegen,
Akkor legjobb a rózsámat
Ölelgetni idebenn.

Itt lakik a szomszédunkban
Az én kedvesem,
De ő arról kukkot se tud
Hogy én szeretem.

Fekete a rózsám szeme,
A nyaka meg hófehér,
De a piros két orcája
Hej, mindennél többet ér!

Kopogtatok a rózsámnál,
Hát válaszol szó se jut;
Csak nem azt jelenti ez tán,
Hogy föl is út, le is út?

Mindenfelé jártam én,
Sok szép leányt láttam én,
De nem tudtam sohasem
Felelteni kedvesem.

Híres neves szakácsné volt
Feleségem szép Tirolban,
Hanem azért főzni nem tud;
Enni? no azt annál jobban.

Lőpor nélkül, beh furesa,
Nem is puská a puská
Olyanforma, képzelem,
Csók nélkül a szerelem.

Fordította: RONA BELA.

A NAGY ELLENSÉG.

Elbeszélés.

(Folytatás.)

Irta JÓKAI MÓR.

— «Tudom én a dolgok sorát. A Lőrincznek kellett oda jönni, hogy a kitagadó testvért megszabadítsa.»

— «Hm!» — Az öreg halász erre abba hagyta a mesélést. Nem szereti ám a magyar mesemondó, ha eléje vágunk: akkor feldúzza az orrát s nem mesél tovább.

Iparkodtam megkérlelni.

— «Az ám az én mesterségem, bátyám-uram, hogy egy szóból százat kitudjak.»

— «No hát akkor mondja öcsém-uram tovább.»

Ó az alatt vakarta késsel a kárászt.

— «Mondom is! Hát az úgy volt, a mint a Lőrincz pap az apai háztól elzúllott, azontúl egy olyan furesa keresetre adta magát, a milyennek ezen a mi tájékunkon még elnevezése sincsen. Diákgörög nyelven úgy híjják, hogy entomolog; magyarul «bogarász.» Nálunk bizony, kivált abban az időben, az özönvíz előtt, senki se kereste volna meg ezzel a kenyérre való sőt sem; de egy kicsit felebb a Duna mentén már van annak piacza. Vannak múzeumok, gyűjtemények, a melyek jó árárt adják a lepkéknek, rovaroknak, s ha a bogarász egyúttal vadász is, pedig hát a Lőrincz pap az volt, még pedig vakmerő, hát az kitömött madarakkal, tojásokkal szép keresethez jut. Ilyen életet élt a kitagadott fiú. Többet hálát az erdőn, meg a vizhátán, mint zsuppszalmán.»

— «Bizony nem is dunnás-ágyban,» dörmögő közbe az öreg, a ki kezdte már elhinni, hogy csakugyan többet tudok ebből a történetből, mint ő.

— «Hogyan került Lőrincz az apai ház közelébe? Ennek is az az ő furesa mestersége adja meg a nyitját. Amaz emlékezetes 1838-iki nagy télvíz idején azok a tengeri madarak, melyeknek rendes lakásuk az éjszakai sarkvidéken, Grönland partján, Izland szigetén, — hol — szokott lenni, leszorultak nagy számmal a mi tájainkra is. Most is emlékezem rá, mennyi szokatlan formájú vizimadarat láttunk a repülő hid fejről a jég hátán csoportostul elvonulni. — Ezek között legnevezetesebb a nagy rabló-gödény, diákul Larus catarthactes. Mikor ül, olyan mint egy lud; de ha fölrepül, a sashoz hasonlít. Ez nem él hallal, mint a többi becsületes tengeri madár, hanem az apróbb madarakat ragadozza el. A mellett olyan vakmerő, hogy az embert is megtámadja, s mint a keselyű úgy csap le a vadász fejére. Ezt tudva, a vadász a feje fölé szokta tartani a kését s abban a rabló-gödény felnyársalja magát. Az ilyen ritka zsákmányért a természet tudományi gyűjteményektől nagy pénz lehet kapni. Bizonyosan a Lőrincz is ilyenekre vadászott.»

Most már jobban megnézett az öreg halász.

— «Hát azt is csak úgy magából szedi öcsém-uram?»

— «Könyvekből tudom, meg a képzeletemből. Véletlen csodából oda nem potyanhatott a Lőrincz a malomhoz, csónakostúl.»

— «Hát a biz úgy volt. Emlékezem már. Nála is volt már a csónakban egy olyan keresztül szúrt lúd-forma madár. Annak a bőrét lehúztuk, a húsát megettük. Rossz volt, mint a vesztés; de már akkor nem volt mit ennünk. — Hát csak tessék tovább mondani, hogyan történt?»

— «Abból, hogy kegyelmed, bátyám-uram, a Lőrincz hozta gödény húsából evett, könnyű kitalálnom a történetet. Lőrincznek a csónakját is magával ragadta a jégzaj, s mikor a sziget orrán felül a gátszakadás új áramlatot adott a Dunának, az belesodorta őt is ebbe a rohanásba. Csak úgy tudott megmenekülni, hogy a ladikját kihúzta a jégre s aztán húzta előre az alattságnál fogva, míg új jégmezőre szabadulhatott. Talán arra is gondolt, hogy ismét rátaláljon az apai házra? Talán azt áhította, hogy az istenítélet ideje alatt a kitagadó testvérről kibékülhet.»

— «Mintha csak tőle hallotta volna öcsém-uram.»

— «Azonban a veszedelem megelőzte a jövetelét. Olyan gyorsan jött az, hogy mire a malomban lakók arra gondoltak, hogy szekérre kapjanak; már akkor ellepte a jeges árva az országutakat. Vagy, a mit inkább elképzelhetek, nem is akartak menekülni, hanem védelmezni akarták a malmot. Eltorlaszolták a kapukat, elzárták a malomárkot; trágyával betömtek, deszkával beszegeztek a pinceablakokat; aztán a veszedelem nöttevel nem kimélték a búzával, a lisztrel tölt zsákokat; azokat is gátnak rakták; ölfákából, hordókból, gerendákból emeltek torlaszokat. — És ez volt a haláluk. A dülő ár egyre nagyobb jéghegyet torlasztott össze a malom oldalán, míg utoljára az iszonyú teher alatt bedűlt a hatalmas köfal; maga alá temetve minden élő teremtet. Mire Lőrincz a csónakjával oda érkezett, akkor már csak a tetőnek egy sarka állt ki a jeges árból; a mit még fenntartottak a vastag gerendélek.»

— «Most már magam is így látom!» dörmögő az öreg.

(Vége következik.)

FERENCZ FERDINÁND FŐHERCZEG FÖLDKÖRÜLI ÚTJA.

Irta a «Vasárnapi Ujság» számára egy tengerész-tiszt az «Erzsébet» hajó fődézetén.

Megérkezés Nipponba.

(XV. kislemez.)

Az Éjszakamerikai Egyesült-Államoknak egy ügyes és erőlyes tengerész-tisztjét, Perry kommodort illeti az érdem, hogy az elzárt országba utat nyitott a külföld számára. 1853-ban nagy hadihajóból álló flottával horgonyt vetett a yedói öbölben, melynek partján fekszik Yedo városa, a sogunok székhelye.* Yokohamából követtséget küldött a sogunhoz, kijelentvén, hogy Éjszak-Amerika nevében hajózási és kereskedelmi egyezményt akar vele kötni. Nagy volt az izgatottság úgy Yedóban, mint Kiotóban, a mikádó székhelyén. Mert Perry, bár egyelőre eltávozott, a következő évben egy nyolcz hajóból álló hatalmas flotta élén ismét megjelent, s határozottan megújította követeléseit. Hogyan hártásuk el az idegenek behatolását, mikor azoknak oly jó ágyúik vannak, melyek ellen a kard és a lándzsa, meg a régi korokból származó kanócok puskák és ódon ágyúk tehetetlenek? A legnagyobb zavarban a sogun volt. Ellenségei, az általa elnyomott hatalmas feudális főurak, a «daimiók» és a harczoló rend: a vitéz «samurak», lestek az alkalomra, hogy a sogun hatalmát megtörhessék és a mikádót visszaállítsák. Perry követeléseit megadták az óhajtott alkalmat; mert ha a sogun nem enged, szemére vethetik, hogy a hazát veszélybe dönti, Japán képtelen lévén — a sogu-

* Ennek most császári rendelet folytán Tokio (keleti főváros, ellentétben Kiotó-val, az előbbeni nyugati fővárossal) a neve.

nok mulasztásai miatt — Amerika ellen harcolni. És ha beleegyeznek, akkor rámondhatják, hogy az ő gyöngesége miatt érte a Fölkölő nap országát az a sztyén, hogy idegen nemzet előtt meg kellett hunyázkodnia. Perry keresztül vitte a kívánt egyezmény létrejöttét, mely szerint két japáni kikötő megnyitott az amerikai kereskedésnek. Az Egyesült-Államok példáját csakhamar követték az európai nagyhatalmak is, hasonló egyezményeket kötve a sogunnal; kivitték, hogy Yedóban állandó követéségek lakhassanak, hogy a megnyitott kikötőkben, melyeknek száma később ötre növeltetett, névszerint: Nagasaki, Kobé, Yokohama, Hakodade és Niigata, letelepedhetnek és szabadon kereskedhetnek, csak a konzulok által gyakorolt saját törvényeiknek vetve alá magukat.

A sogunnak ezen engedékenysége aláasta a tekintélyét. A daimiók egy része átpártolt a mikádóhoz, hogy annak segítségével elűzzék a gyűlölt idegeneket. Az európaiak ellen táplált gyűlölet véres esetekben nyilvánkozott, melyek két ízben adtak alkalmat Angliának és a többi, japáni érdekeikben vesélyeztetett hatalmaknak arra, hogy az európai fegyverek felsőbbbségét bebizonyítsák. A kongosimai és szimonosékii vereségek egészen új irányt adtak a vezetőpárt politikájának. Átlátván, hogy mennyire hátra maradtak a hatalmi és művelődési eszközök minden terén, az elzárás hosszú korszaka alatt, az előbb barbároknak tartott európaiak mögött, elhatározták, hogy pótolni fogják az elmulasztottakat és eltantúlják az idegenektől mindazt, a miben fölöttük állnak. De a sogunhoz nem tértek többé vissza; elejtették. Az utolsó sogun, Hitozshubasi, 1867 november havában lemondott állásáról és az alig 16 éves mikádó, Mutszu-Hito kezébe vette a tényleges uralmat. A fiatal, tettekre vágó uralkodó rögtön magává tette pártja reformtörvényeit. Új alkotmányt adott, melyben a sogun méltósága elő sem fordul; a kezdetben ellenszégülő volt sogunt fegyveres erővel győzte le.

A császár erre megerősítette az előzőt sogun által az idegen hatalmakkal kötött szerződéseket. Barátságos diplomáciai összeköttetésbe lépett velök. Parancsát követve, az értelmiség százával látogatott el Európa művelt államaiba, hogy tanulmányozzák az ottani állapotokat. A mit ezen tapasztalások nyomán hasznosnak és üdvösnök ismertek el, azt a császár haladéknélkül meghonosította otthon.

Mutszu-Hito fölismerie, hogy országának főyengéje a feudalizmus; bevitté tehát a kormányhatalom központosításának rendszerét. A hatalmas, majdnem független daimióknak rá kellett szólni magukat, hogy tartomány-helytartói állásokkal ruházttatván föl, egyszerű kormányhivatalnokokká váljanak. Jövedelmük nagy része, épen úgy a dűsgazdag buddha-papoké is bevonatott. Állandó hadsereg állíttatott föl, melynek nagy része a népből került ki; tehát a fegyverviseléshez egykor egyedül értő alsóbb nemesség, a «samurak» megfosztattak kiváltságuktól. Hogy ily körülmények között az elégedetlenség száma nöttön-nőtt, természetes. A kiváltságokban megrövidített feudális hatalmasságokhoz egy erős reakciónárius párt csatlakozott, mely a rohamos reformáradatban mindazt alámerülni látta, vagy vélte, a mi naponi sajtásák, a mi őseiktől átöröklött szent, hagyomány volt. Hiszen a császár tovább ment, mint várták és akarták. Údvari és hivatalos ruházattal elrendelte az európai szabású polgári viseletet, udvari és katonai egyenruhákat; megtölt a férfiaknak, hogy hajukat az ősi japáni szokás szerint viseljék és idegeneket hívott be, hogy oktassák népet mindarra, a mi a nyugati műveltséghez tartozik. És a mi a legszörnyűbb volt, a szent és láthatatlan Mikádó megjelent a nép között, mint valami közönséges emberi lény!

Az elégedetlenség több ízben föllázadtak. Nagyobb szabású azonban csak az 1877-ben kitört szatszumi zendülés volt, mely teljes hét hónapig foglalkoztatott 60,000 főnyi császári sereget. A lázadás leverése után a nagylelkű császár a zendülők nagyobb részének megkegyelmezett, csak az indítókat büntette meg.

Azóta zavartalan nyugalom uralkodik Nippon-

Japáni főkirály urán.

MUTSU-HITO JAPÁNI CSÁSZÁR.

ban, bár uralkodója mind tovább haladott az újítás és átalakítás útján. Népeinek önkormányzatot adott az európai nemzetek módjára, és általában még kevés évtizeddel ezelőtt is közep-kori állapotokban levő országát egy magas polczra emelte, hogy immár a Nyugat nemzetei által mint egyenrangú társ ismertetett el.

Ezen korszakalkotó uralkodó, Mutszu-Hito császár, nem egyszer adott már azon kiváló tiszteletnek és vonzódnak kifejezést, melyet felséges uralkodó háznak és annak minden tagja iránt érez. Öt évvel ezelőtt Toskánai Lipót Ferdinánd főherceg a «Pasana» nevű osztrák-magyar korvetán, Nippon partjait is érintve, mely alkalommal mindazon kitüntetésekkel és ünnepélyességekkel fogadtattott, melyek magas származását megilletik.

Ugyanazon, egy nagy nemzet uralkodójához valóban méltó módon fogadta most a naponi császár Ferencz Ferdinánd főherceg ő fenségét is. Megnyitá előtte birodalmának kapuit, hogy láthassa mindazt, a mi e mecsoraszágban szép és nagyszerű.

A mi ezen aránylag rövid idő alatt (22 nap) a fejedelmi utazó szemei előtt elvonult, vasos könyvet töltene meg. Ennélfogva ezen föltérte érdekes utazásnak csak rövid vázlatára fogunk szorítkozni, annál is inkább, minthogy csak részben támaszkodhatván saját tapasztalatainkra, talán nélkülözök a szemlelethez fakadó élelenséget, mely egyedül képes az olvasó figyelmét lekötöni. Ő fensége az óriási városokon, a mikádók és a sogunok egykori és mostani székhelyein kívül láthatta Nipponnak mindazon helyeit, melyeket a történelmi és vallási kegyelet nymbuszszal vesz körül. Gyönyörködhetett a természeti szépségekben gazdag ország bájaiban; élvezhette a naponi népet mondhatatlan varázssal. Azon esodálatos dolgok, melyeket e népek művészi kezei alkotnak, föltártak előtte. És a mit e nép a nyugati befolyás óta létesített, azt a hihetetlen ugrást, melyet középkori fejletlenségéből a mostani tökéletesség, a technika és hadászat terén tett, észlelhette oly alaposan, mint kevesen előtte. És végül mint ünnepelt vendég, időzhetett a naponi udvar körében, melyben nyugati uralkodók módjára él most Amaterasu utóda, a hajdan istenként láthatatlan mikádó.

Épen lemenőben volt a nap, midőn az «Erzsébet» a nagasaki öböl bejáratába ért, mely mint egy nyílt kapu tűnt föl előttünk, a melyen át beledöngök voltunk Nipponba.

Gyönyörű tájkép ez! Mélyen a partba nyúlók az öböl; kezdetben tágas, aztán mindinkább keskenyedő partjait zöld dombok láncolata szegélyezi; körvonala ki van csipkézve az egy-egy kisebb-nagyobb öblök által. A hová mást követünk kisebb-nagyobb öblök által. A hová csak tekintetünk fordítjuk, minden gyönyör-

ködtető. Kies völgyek ölében, a tenger-mosta part menedékesebb részen hosszan elterülő helységeket pillantunk meg, csupa faházakból, melyek csak kevéssé válnak ki a zöld háttérből, nem zavarják a természet szépségét. Itt-ott a parton szokatlan alakú alkotmányt látunk, két sarkoszlóra fektetett kettős kereszt-gerendát, melyek közül a felsőnek fölfelé kanyarodnak a végei. Ezen szabadon álló kőkapuk egy sinto templom közelségét jelzik. Mögöttük többnyire lépcsőzet vezet föl a dombtetőn álló templomhoz, mely félig el van rejtve örököző növényzet közé, ekkép mintegy jelezve a sinto vallás alapgondolatát, mely a természetet, vagyis annak erőit, tüneményeit személyesítő istenségek imádságából áll.

Alig hatoltunk be mélyebben az öbölbe, mely fölött egy magas világító-torony uralkodik, midőn egy karesú fehér hajót pillantottunk meg, orrán és tatján zöld lombotat ábrázoló díszítésekkel.

A zászló-póznán egy fehér mezejű lobogó volt fölvonva, a mező kezepét egy rézvörös gömb foglalta el, abból vörös sugarak lövelének szét minden irányban; a Fölkölő nap jelképe ez, az erőteljesen fejlődő naponi hadiflottának büszke lobogója. A hajó nem volt horgonyon, orrát a bejárat felé fordítva, várakozni látszék. Bizonyosan a messze nyugatról érkező társára, a szépséges «Erzsébet császárné»-re vár, hogy az annak földézetén levő fejedelmi utazót, Nipponnak örömmel várt vendégét, már

a tengeren fogadja, mielőtt elérne abba a kikötőbe, a hol először fog partra szállani. Ez a legnagyobb udvariasság, mely a tengerészettel divik. Igazunk volt; mert, midőn a hajó közelbe jutottunk, az megindult és félkör irva le, az «Erzsébet» elé került, hogy bevezesse a kikötőbe. Földézetén díszsorban volt fölállítva a legénység, s elől a tisztikar. A hajó földézetén zenekar is volt, mely rázendítette Haydn himnuszát, melyre a miénk a gyönyörű naponi himnussal felelt. A mig csak be nem értünk Nagasaki-ba, a naponi zenekar folytonosan játszott csupa vig bécsi nótákat.

A kalauzólo hajó nyomán haladva, egy magában álló, meredek sziklapartoktól övezett szigetcsekk mellett haladtunk el. Ez a híres Puppenberg sziget.

A sziget mögött mind közelebb hajoltak az öböl partjai egymáshoz, végül csak, kanyargó tengerszorosot alkotva. Csak miután ezen áthaladtunk, értük el Nagasaki tulajdonképeni öblét és pillantottuk meg az emelkedő partjain amfiteátrumszerűleg elterülő várost. Egy valószínű flotta horgonyozott a kikötőben. Egy angol hadihajón kívül hét japáni hadihajó; az egyiknek árbocán admirál-lobogó lengett. Ez a flotta a főherceg üdvözlésére és fogadására volt ide rendelve. Már késő alkonyat volt, mikor naponi társaink mellett elvonulva, horgonyt vetettünk az öböl közepén.

Még az este a hajóra jött báró Biegeleben, miniszteri ranggal fölrüházott képviselőnk a naponi udvarnál, hogy ő fenségének bemutatassa magát és jelentést tegyen azon előkészületekről, melyek a Nipponon át való utazására a császár parancsából tétettek. Az előterjesztett programról tüzetesen értekeztek.

Másnap reggel 8 órakor, midőn tengerész szokás szerint a monarchia hadi lobogóját föl vonta a hátsó póznára, 21 lövéssel üdvözlöttük a Fölkölő nap lobogóját. Egyidejűleg kibontottuk a főárboz csúcsán uralkodó háznak lobogóját is, annak jeléül, hogy ő fensége hivatalosan, főhercegi minőségben jelent meg a naponi vizeken és fogadni fogja mindazokat, a kik fogadására és hódoltnak bemutatni ide rendeltettek. Erre a hadihajók árboc-erdeje kivirult; virágfüzerek gyanánt futottak föl az árbocok tetejére, egyik árbocról a másikra, a tarka jelző-lobogók sorai, ünnepi dísz adva a hajóknak. Egyszersmind megdörögtek az ágyúk; dörgésük százszorosán visszhangzott a hegyoldalokról. A szürke lőpor-füst gomolygott, fölkarvára a tengerrel jövő fuvalom által, közben átvillant az elcsúszott ágyúk vörös fénye. Az árboczhágásokat száz meg száz matröz lepte el, lengtve sikkajukat; hurrah-kiáltások belevegyültek az ágyú-dörgésbe. Így szokás a tengeren az uralkodó házak tagjait üdvözölni. A ki ezt egyszer látta és hal-

lotta, soha sem felejtí el. Olyan ünnepélyes és magaslatos, mint az orgona-szó a templomban. Kevés vártatva jöttek a hajók parancsnokai, valamennyien a niponi admirális vezetése alatt, aranyos díszruhákba öltözve, bemutatandók magukat fenségének. Nagasaki városa küldöttségileg tiszteltet. A császár által ő fensége kíséretével kinevezett urak is jelentkeztek. Ezek voltak: egy főszertartó, egy főkönyhamester, a hadügyminiszter katonai segéde (egy törzskari őrnagy), egy sorhajó kapitány, egy udvari vadászmeester, egy főajtónálló, és 30 udvari tisztviselő, továbbá szolgák és szakácsok.

A kíséretnek feladata volt a főherceg ellátásáról gondoskodni. A rendezés a főszertartó kezében volt. A főajtónálló mindenütt fensége lakása előtt volt föllálítva, meg levén bizva szükség esetében személyes megvédésével. Mindig közelében volt utazás közben, egy hatalmas kardbottal fölfegyverkezve, mely furcsa fölszerelés miatt ő fensége tréfásan a hóhérnak nevezte el. A főherceg biztonságáról és minden rendellenesség elkerüléséről a kitűnően rendezett állami rendőrségnek tömeges kirendelése által gondoskodtak, néha kissé túlságosan is.

A monarchia képviselte részéről eleinte a követ maga, azután báró Siebolt, követségi titkár, a hasonló híres japán nyelvtudós fia, ki maga is ott született, alapos ismerője a niponi nyelvnek és Nipon minden dolgainak, kísérték a főherceget. Az „Erzsébet” két tisztje szintén részesült abban a megtiszteltetésben, hogy a fenséges úr társaságában utazhatott.

Az idő rövidsége miatt elhatározták, hogy mindjárt másnap útra kelnek, annál is inkább, minthogy Nagasaki kevés érdekléssel bír. Ő fensége aznap délutánját a város megnézésével és bevásárlásokkal töltte. Az előzőeken városi képviselőt iparkiallítás rendezése által gondoskodott arról, hogy a főherceg könnyen megtekinthesse mindazt, a mit Nagasaki a műipar, különösen a porcellán- és fegyvergyártás terén alkot. Az utazás közben érintett több városokban szintén ki volt állítva az ipar- és műcsikkek java.

Augusztus 4-én kora reggel hagyta el ő fensége az „Erzsébet” fedélzetét, hogy áthajózzon a „Jayegama” nevű niponi hadihajóra (ugyanarra, mely Nagasaki előtt fogadta), mely rendel-

kezésére bocsátott az utazás céljaira. Ő fensége áthajózása és egy órával később elutazása alkalmával a kikötőben lévő összes hajók, mint előtte való napon, lobogó-díszat öltöttek; az ágyú-üdvözlés és hurrah-kiáltások szintén ismétlődtek.

Ezen üdvözlés mindannyiszor ismételték, valahányszor a főherceg a niponi szigetek közti utazása folyamán valamely kikötőbe megérkezett, vagy azt elhagyta, az oda rendelt niponi hadihajók és a parti ütegek.

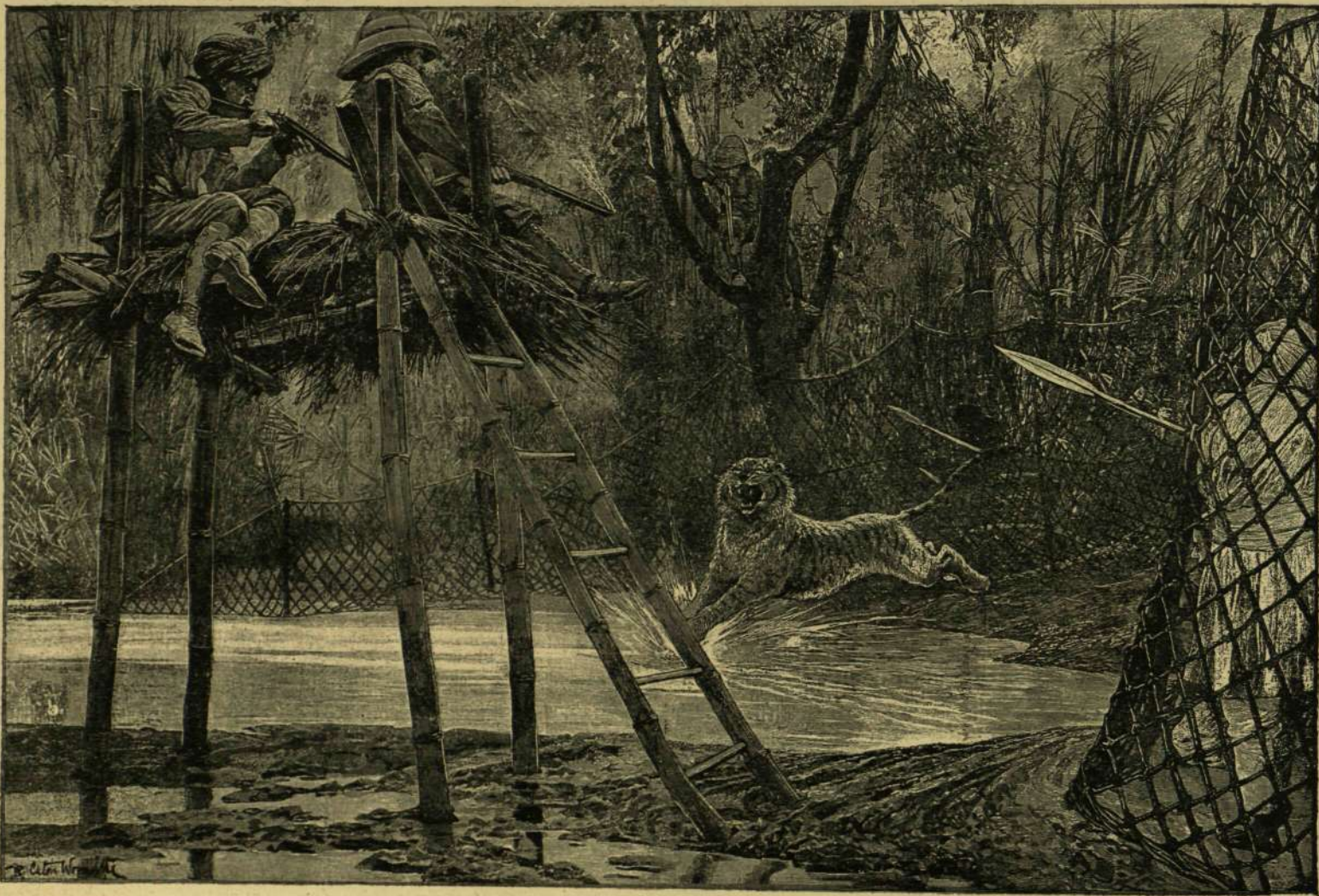
(Folytatása következik.)

TIGRISVADÁSZAT INDIÁBAN.

A mysorei maharadsa (fejedelem) ezeltől néhány hónappal három angol tisztet tigrisvadászatra hítt meg. A benszülöttek ugyanis panaszkodtak, hogy egy rendkívül nagy tigris a sűrű bozót szélén legelésző tehének közül kettőt megölt, s attól lehet tartani, hogy vérengzését még továbbra is folytatandja, ha

és a maharadsát — észre vette, egy hatalmas szökéssel átugrotta a vizet. E pillanatban eldőlt Layard hadnagy fegyvere, ki egy fán guggolva, hátulról kényelmesen célba vehette volna a tigrist. Ámde izgatottsága miatt rosszul lőtt s a golyó a vadnak csak a hátsó lábát horzsolta. A sebesült fenevad háromszor is neki ugrott az állványnak s azt valószínűleg el is törte volna, ha Kerr kapitány és a maharadsa két, egyszerre tett biztos lövéssel le nem terítik. Az elejtett nőstény tigrisnél nagyobbab az azon a vidéken ötven év óta nem láttak. Kitömött bőre a londoni múzeumba került, hol is nagyságra nézve az ott lévő számos példányokat tetemesen túlhaladja.

A vadászat után a maharadsa vendégeivel haza indulván, az utánuk futott benszülöttek híri adták, hogy az imént elejtett tigris párja a bozót külső oldalán áll. Az idő előrehaladtával a rogtón vissza nem fordulhattak ugyan, de másnap a vadászat hasonló intézkedésekkel újra megkezdődött. Az első lövés szerencséje ismét Layard hadnagnak jutott, ki

TIGRISVADÁSZAT INDIÁBAN.

puska végére nem kerül. Az indiai sűrű bozótakat meghajtani nem lehetvén, a helyet, a hová a tigris prédára szokott járni, teveszorból font, tíz láb magas hálóval kerítették el s abban csupán egy bejáró nyílást hagytak, melyet jóval napkelte előtt, midőn a tigris a bozótba vissza akarna vonulni, szintén elzártak.

A vadászatra való intézkedés szintén így tételt meg. A hálóval elkerített terepen egy három láb széles patak folydogált, melynek szélére a csalétkül szolgáló kecske ki volt kötve. A vadászok részint fák, részint pedig külön e célra bambuszszőlőből készült állványon foglaltak helyet. A kerítésen kívül hosszú lándzsákkal ellátott benszülöttek állottak, hogy a kerítés ellen rohanó tigrist szükség esetén visszariaszassák.

Midőn helyeinket elfoglaltuk volna, — írja a vadászok egyike, — a körül álló benszülött hajtók kiáltással, dobokkal és többféle szerszámmal iszonyú lármát csináltak, mire a tigris fekvő helyét elhagyta. A kecske ösztönösen mekegése nem csábította el egyszerre a tigrist. Rosszat sejtve, a bozótól egyenesen a patak szélén felállított háló nyílása felé indult. Midőn az állványon ülő két vadászt — Kerr kapitányt

ekkor a királyi vadat golyójával leterítette. Nevezetes dolog, hogy oly vidéken, hol egy-két tigrist elejtettek, néhány hónapig tigrisek nem mutatkoznak, de azért a veszedelmes állat végképi kipusztítása eddig még nem sikerült.

AZ ÁJNÓK.

Messze keleten, Japán éjszaki részén, él egy ma már kihaláshoz közeli néptörzs, az ajnók, félvad állapotban és egészen érintetlenül a nagy világ eseményei által. Mind a mellett nagyon jól ismerik a földrajzról és ethnográfia ennek a népfajnak nevét, számos tudós szentelt heteket és hónapokat tanulmányozásukra. Sőt a Japánban megforduló művelt turisták is felkeresik őket otthonukban. Nevezetességüket különösen szörös testük okozza. Most már tudják, hogy a legtöbb ajnóknak nincs nagyobb haja és szakálla, mint a rendes európai embernek s egészen kivételesek azok, kiknek testét is szőr borítja, de még a mi hajunk és szakállunk is ritkaság számba menne itt, hol az emberiség legnépesebb törzse — az ugynevezett mongol faj — az uralkodó, melyről a kínaiak és japá-

nok után mi is tudjuk, hogy szakálluk és bajuszuk alig van, sőt hajuk ékessége is kevés s csak annyira elegendő, hogy egy czopfot készíthessenek belőle.

Landor Henrik Savage angol tudós a múlt évben nem kevesebb mint 146 napot töltött itt e nevezetes néptörzs körében s utóleírásához több érdekes fényképet mellékel, melyek közül néhányat mi is bemutatunk s egyuttal egyet-mást elmondunk erről a népről.

Mint már fentebb említettük, az ajnók főképp Japán éjszaki részén, Yesso szigeten laknak. Ez a sziget igen nagy s egész a legutóbbi időkig lakatlan hely volt, a mennyiben a csekély számú

végért pár év óta már messze, teljesen műveletlen és vad vidékre kell kimenni s különösen a Tokasi folyónak a torkolatától távolabb eső részeibe. Nagyobb részt innen, különösen Jamakabiro és Frisikobets községekből valók azok a feltűnően szörös alakok is, melyeket képeinken láthatunk.

Az ajnó még ma is a természeti népek közé tartozik. Nagyszerű a meglehetősen zord éjszaki vidék daczára, mely némely helyeken Magyarország éghajlatánál is zordonabb, csaknem teljesen meztelenül járnak, különösen nyáron, a kisebbség sem hordoz rendes öltözetet, csak állatbőröket vagy nyárfahéjból készült takarót, télen azonban már rendesebb ruhájuk

nép, mely lakását könnyen változtatja. Nem is nehéz a falnak elköltöznie. Kunyhók nádból és szalmából vannak egyszerűen, sirhant-alakulag készítve s csak itt-ott, különösen a Kusaro folyó mentén találunk kerekded kunyhókat. Ajtó és ablak kivételesen előfordulnak, mindenkori kelet felé nyitva, de akkor is a kémény helyét egyszerű lyuk alkotja. Több szoba a kunyhóban nincs, de előkelők már pitvart csinálnak. A kunyhó mellett oszlopokon levegőben vannak a szintén szalmafedelű kamarák, azért ily alakban, hogy a télire eltett szárított halakat és húst a kutyák és más vadállatok el ne lopják. A ház bensejében butor nincs, legfeljebb néhány

ELŐKELEBB AJNÓ.

AJNÓ A KUSARO FOLYÓ MELLÉKÉJÉN.

AJNÓ LEÁNY.

AJNÓ FÉRFI JAMAKABIRO KÖRNYÉKÉJÉN.

AZ AJNÓK.

AJNÓ FŐNÖK.

ajnók csak a tenger partján vagy a nagyobb folyók mentén telepedtek le, a hol mindenkor találhatunk halat, a mi csaknem egyedüli eleségük. Újabban azonban a japán kormány a nagyon népes déli vidékekről sokakat telepített le a szigetre, úgy hogy itt már valóságos művelt japán városok is vannak s a műveltebb elem természetes följelnye önkéntelenül is veszedelme lett az ajnóknak, kik, mint az amerikai indiánok vagy az ausztráliai papuák, évről-évre beljebb húzódnak az ország bensejébe s mivel itt már nehezebb a megélhetés módja, lassanként pusztulni kezdenek. A parton megmaradtak elcsigáztak egyet-mást az új földesurak szokásaiból s mint cselédék és napszámosok tengetik nyomorult életüket, de egyuttal elvesztik nemzeti sajátosságukat is, úgy, hogy a valódi ajnó megismerése

van, mely medvebőrből készült, cipőjük pedig lazaczbőrből. De, mint a természeti népek általában, az öltözet hiányát más díszítésekkel pótolják, különösen fülbevalókkal, melyek azonban igen gyakran csak cizra fadarabokból vagy ríktó színű szövethulladékokból állanak. Ezenkívül a partokon, de csak is itt, lehet látni oly ajnókat is, kiknek kínai vagy japáni nyakláncuk van, beljebb lakó társaik nem csekély irigységre. Természetes, hogy itt is a nők a hiúbbak s ezeknél az említett ékességeken kívül, melyeket a férfiakal közösen hordanak, még a tetoválás is divatos, de igen durva alakban, rendszeren késsel vágva. Arcukat, karukat és homlokukat ékesítik ily vágásokkal, leggyakrabban felső ajkukat vágják meg, bajusz-alakot csinálva reá egészen füleikig. Mindmennyi kóborló

deszka vagy néha egy matrác. Könnyű és kevés sehol sem látható, hiszen a jámbor népnél az olvasni-írni tudás ismeretlen valami, még számolni is rendszeren csak ötig tudnak s így életkorát az ajnó nem tudja megmondani. Legfeltűnőbb sajátosságuk a piszok. Soha életükben nem mosdanak és nem fürdenek s azért a tisztaságot nagyon szerető japániaiak méltán megvetik őket. Vallásuk sincs európai értelemben, csak egyes állatokat, különösen a medvét és lazacot s egyes természeti tárgyakat, minők a hegy, víz, hold és nap tisztelnek, de rendszeren szertartások nélkül, babonás félelemmel. Midőn ünnepeik vannak, minők különösen egy-egy medve elejtésekor fordul elő, egypár csepp bort öntenek a földre a szellemek megengesztelése végett.

Az ajnók általában szelíd kedélyűek s rend-

kivül babonás hajlamaik az egyedüliek, mely miatt a szokásaikat nem ismerő idegenekkel összeörörmésbe jönnek. Így nagyon félnek az utazóktól, ha azok jegyzeteket készítenek, vagy valamit rajzolnak, azt híven, hogy ezzel megbabonazzák őket. A halászat és vadászat főfoglalkozásuk, s újabb időben, mióta több idegen jár közöttük, a koldulás. Községi szervezetük nincs, de mindenütt vannak főnökök, kik gyakran örökössé teszik ezt a méltóságot családjukban, bár a méltóság elnyeréséhez más nem szükséges, mint hogy az illető bátor és erős ember hírében álljon. A főnök patriarkhálisan intézi el a perpatvarokat, osztja szét a közös zsákmanyt, s tengeri növényekből készült koronájával élnek a medve-ünnepeken. Nagyon szeretik, ha a főnöknek jó lengő szakálla van s e mellett is oly szőrös, mint valami majom.

Honnan eredtek ezek a szőrös emberek? ma még egészen nem biztos. Tény, hogy nem a mongol fajhoz tartoznak, melytől minden testi sajátságban eltérnek. Legvalószínűbb, hogy Szibériából jöttek át s így az ural-utaj törzsnek egy ága. Történelmileg is bizonyos, hogy Sachalin szigetén, mely most mint orosz fegyvergyármagoly híressé vált, de mely előbb japáni birtok volt, régebben nagyon számosan laktak, s hogy innen sokan jöttek Jesso szigetére s a szintén Japánhoz tartozó Kuril szigetsora, melyből azonban még ma is három kivételével, a többi teljesen lakatlan, csak fókák és tengeri madarak tanyázó helye. Mindazok a helyek, a hol az ájók laknak, vulkanikus talajuk s ezért sok melegforrás, s a földmunkák ásvány van bennük. Ez az utóbbi az ájók főveszedelme. A Nipon szigetről bevándorolt japánok még most rendesen csak lazac-, hering-, szardínia- és foka-halászzal foglalkoznak, kétségtelen azonban, hogy csakhamar bányászatra is adják magukat, mivel kén, szén és petroleum sok helyen van, sőt egy pár folyóban aranyhomokot is találtak. Földmívelésre a talaj kevésbé alkalmas, de a Tokari mentén nagy területű kitűnő föld van, melyet azonban még épen nem művelnek. Előre látható tehát, hogy Hokkaidóban előbb-utóbb művelt japán városok fognak keletkezni s az ájók még jobban pusztulnak, ha csak, miként a mi cigányaink közül a zenészek, valami módon ők is nem fognak alkalmazkodni a haladó korszak kivanalmához.

HÁBORÚ A TENGERI NYÚLAK ELLEN.

Csodálatos izgalomban tart már egy évtized óta három pár tengeri nyúlak hihetetlenül elszaporodott ivadéka egy nagy országot a földteke déli részén. Olyan országot, melynek területe 7.626,000 négyzet kilométer, tehát körülbelül 25-ször olyan nagy, mint a magyar korona országai összesen. Valóságos háborút folytatnak a nyúlak ellen; ez a háború már eddig mintegy 50 millió korona értéket emésztett föl, mindaddig azonban oly csekély sikerrel, hogy a pusztító háború vége ma még nem is sejtendő.

A mesének látszó üldözés főbb adatait a következőkben ismertetjük:

1880-ban egy ausztráliai nagybirtokos, kisenvedélyes vadász volt, de lakó helyén igen kevés vadat talált, arra a gondolatra jött, hogy Angliából néhány rókat és tengeri nyulat szerez s új hazájában tenyészteni fogja. Az állatok szerencsésen megérkeztek s a tulajdonosnak csakhamar bő alkalma nyílt a vadászatra. De mások is megkedvelték az Ausztráliában szokatlan élvezetet oly annyira, hogy már a következő évben (1881) az ausztráliai parlament szigorú törvényeket hozott, hogy a nyulat kimélni kell, nehogy kiveszenek. A vadászoknak versenyzőjük is akadt a dögökben, vagyis az ausztráliai vadkutyákban, melyek szintén nagyon jó ízűnek találta a nyulpecsenyét; de azért a három nyúl ivadéka igen gyorsan szaporodtak, gyorsabban is, mint a hogy óhajtották volna. 1883-ban már nagyon gyakoriak voltak a panaszok, hogy a tengeri nyúlak a vetéseket és a kerti veteményeket nagyon megrongálják. A panasz még gyakrabban hangzott, midőn a nyúlak már millió számban jelentek meg. Ekkor megkezdtek ellenük a védekezést és az irtást. Igen sokan kereskedést is folytattak a tengeri nyúlak üldözésével.

Mindaz azonban alig apasztotta a nyúlak számát; 1885-ben, tehát öt évvel az első állatok

bevitel után, már nyilvános értekezleteken a képviselőház tanácskozásain tárgyalták a rendszeres hadjárat megindításának szükségét. A városi hatóságok jutalmat tűztek ki a kártekon állatok irtására, a lakosok e jutalom által buzdítva, ebben az egy évben 2.628,000 nyulat öltek meg. De ez még igen csekély apadást okozott. Megkezdtek a természetudósokat; de azok kutatása igen szomorú jövőt ígért, mert kitűnt, hogy semmiféle éghajlat és föld nem kedvez annyira a tengeri nyúlaknak, mint Ausztrália, hol egy nőstény állat évenként négyszer 8—10 kölyköt képes napvilágra hozni, s az ivadékok maguk is már az első évben megkezdik a szaporítást.

Az 1886-ik év már nagyon szomorúan kezdődött, mindenütt országos csapásnak tekintették a nyúlak elszaporodását. Egy Crawford nevű gazdag ültetvényes, ki maga egy millió koronát adott ki a nyúlak irtására, tönkre ment, s kívándorolt Ausztráliából. A parlament fél millió frank nemzeti jutalmat tűzött ki a legjobb irtó szer kitalálójának; egyszersmind Pasteur tanácsát is kikérték, de eredménytelenül. Az irtásra kitűzött jutalmat fölemelték; egy megölt nyulért egy centet fizetvén, két év alatt összesen 3.974,335 dollárt, körülbelül 20 millió koronát adtak ki, de hiába. 1887 végén már 50 millió hektár ültetvény változott át pusztasággá. A tengeri nyúlak bőrével üzött kereskedés épen a nagy kiadást folytán szintén pangásnak indult, sőt a juhtenyésztés, Ausztráliának e fő jövedelmi forrása is hanyatlott, mert a juhok gyapja a legelők elromlása miatt silányabb lett.

1888 végén egy új-délwalesi gyarmatosnak az az elmes gondolata támadt, hogy a nyúlak ellen aczélsodronykerítést fog alkalmazni birtoka körül. A kísérlet sikerült; bár a költség igen tetemes volt, mégis utánzókra talált. Csakhamar az állam is követte a példát, s ma már Újdel-Wales, Queensland és Viktoriá államok nagyobb része, mintegy 1700 kilométer hosszúságban állandó sodronykerítéssel van körülvéve, mely hasonlóan a kínai nagy falhoz, a veszélyes ellenség ellen állandó védelmül szolgál. De ezzel sem elégszenek meg. Évenként több nap mindenütt rendes hajtóvadászatot tartanak a nyúlak ellen, midőn az illető kerületnek minden épkezlábú lakója köteles kivonulni hajtónak. Rendszeren körbe vesznek egy-egy nagyobb területet; midőn az állatok már nagy számmal vannak a kör közepén, dynamit-robbantással halom számba öldösik meg. Ezenkívül minden határban nagy gödrök vannak; a juhászok és mezei munkások kötelesek a nyulat azokba terelni s ott leöldösní. Végre minden mezei munkás rendszeren fegyverrel jár, hogy a gyűlölt ellenségből minél többet pusztíthasson el.

A hatalmas védekezések dacára még mindig több millióra megy Ausztráliában a tengeri nyúlak száma; s a háborút egyáltalán nem lehet befejezettné tartani, annyival kevésbé, mivel a Pasteur és mások által ajánlott mérgebeoltások nem sikerültek s a tengeri nyúlak között még nincs olyan járványos betegség, mely tömegesen pusztítaná őket. A háború nagy költségei és veszedelmei azonban óvatossá teszik az ausztráliaiakat; így többek közt már most törvényben tiltották meg új állatok bevitelét addig, míg azok felől szakértők nézetének meghallgatása után a kormány nem határoz. A szomszéd Új-Zeelandban az oda bevitt patkányok és verebek szaporodtak el oly nagy mennyiségben, hogy most már azok is egész csapásává lettek a nagy szigetnek.

AZ ÚJGÖRCS.

Ma, mikor az írás mestersége általánossá lett s igen sok ember él a tollforgatásból, sőt a legtöbb művelt embernek az írás elengedhetetlen élvezete, nem esoda, hogy az író kéz olykor elfárad és felmondja a szolgálatot. Ezt a betegséget, midőn a kéz igen hamar kifárad, reszket, egyes újjai göröcsökben szenvednek s a toll kiesik belőle, új-göröcsnek vagy németesen frögöröcsnek szokták nevezni. A legtöbb esetben a hüvelykujj nem képes a tollat könnyedén tartani, visszahajlik s a tollszárat oly erősen nyomja a kézfejhez, hogy a kar alsó részében érzékeny fájdalom támad s az ember hosszabb ideig képtelen írni. Olyanoknak, kik tollal keresik kenye-

rüket, ez a betegség nemcsak kellemetlen, hanem veszedelmes is, annyival inkább, mert igen gyakori. Ez a betegség már sok híres embertől is előfordult. Így pl. Bock Ernő, az egészséges és beteg ember könyvének írója, életének utolsó éveiben teljesen képtelen volt az írásra.

Az új-göröcsöt, mint a legtöbb betegséget, csak kezdődésekor lehet gyógyítani s ezért legjobb korán megelőzni. Már maga az iskola sokat segíthetne, ha a gyermekeket arra szoktatná, hogy íráskor a tollat ne ferdén tartás, hanem egyenesen, de nem mereven, mert akkor a hajlás és kinyújtás változatossága által az izmok mozgása is változatos lenne. De ez még magában nem elég; szükséges a kezét különféle gyakorlatok által erősíteni, a mit a gyógytornások is ajánlani szoktak. A főgyakorlatok a következők: 1. Kézahajlítás fel és le. 2. Kézahajlítás oly módon, hogy fekvő 8-as alakot frunk le vele. 3. Karhajlítás, mintha tűrni akarnánk. 4. Karhajlítás oldalra a hüvelyk kitolásával, vagy az összes ujjaknak ökökre szorításával. 5. Karkilökés úgy, hogy az ujjak karmoló helyzetben álljanak. 6. Az ujjak merovítése; a két kéz hüvelyk s mutatóujjainak egymásra nyomása erősen. 7. A hüvelyk s mutatóujj tördelése felváltva. Ezeknek kívül még fontosabb az egész test ápolása; alkalmas táplálék, elegendő alvás, testgyakorlat, fürdés s más közönséges életrendi szabályok alkalmazása.

Midőn az új-göröcs már mutatkozik, a gyógyítás igen nehéz, sőt a legtöbb esetben lehetetlen. Kevés írás, villamosítás, külön szerkezetű tollszárak használata s a fentebb említett új- és kargyakorlatok néha még használnak. Újabbban, különösen a svéd tornások, a kenetetést használják sikerrel. Wolff Gyula Frankfurtban külön gyógymódot talált ki e végre. Ő a göröcs újra erős kausztygyűrűt tesz úgy, hogy minden izom kiduzzadjon s azután az egyes kar és ujjizmokot veregeti meg a masszírozó kalapáccsal. A gyűrűk eltávolítása után az egyes ujjakat megváza s jobb hüvelykujjával erősen megnyomkodja. Azután ismét a karokat veszi elő s két hüvelykujjával hosszabban végig nyomkodja egész a könyökig. Ehhez járulnak még a beteg karjának forgatása a kar és ujjak nyomkodásával kapcsolatban s különböző újgyakorlatok alkalmazása. Ily kezelés mellett a göröcs tünetek rendszeren 8—10 nap múlva már enyhülni kezdenek s sok betegnél 14 nap múlva teljes gyógyulás következik be. Mindenesetre szükséges azonban, hogy a masszázs erős s következetes legyen.

PÁVA A VARJUVAL.

Elbeszélés. (Folytatás.)

IRTA MIKSAZÁTH KÁLMÁN.

III. Hogy ütött ki a házasság?

Ez volt az újfalsi regényes fogadásnak és az azt követő excentrikus házasságnak rövid, vázlatos története. A részletekből nem szívargott ki több, csak a mennyit az úrnő oly cinizmussal elmondott. Pedig én istenem, milyen szende, finom teremtetésnek látszott!

Sokat beszéltek akkoriban tátott szájjal, megütözéssel erről a különös esetről széles Magyarországon, sőt még az udvarnál is nevetgéltek rajta eleget.

Emlegették tréfásan, méltatlankodva, csufolódva, analízáltak pszichológiai szempontból, egy szóval rágódok és mulattak rajta, a rokonok pedig mérgelődtek és azt hirdették, hogy Johanna grófné tökéletes bolond. Mária Theresia ő felsége azt mondta rá nagy fejszóval: „Im, ilyen az asszony az övéen alul.” Hétvég tündökölt rajta a Burgban, hogy mit értett ez alatt. (Megvallom, én magam sem bírom kitalálni.)

Az eljegyzést nem sok idő múlva követte a nász. A kapitánynak nem is volt egyéb előleges észrevétele, csak az, hogy hát a Borscs mit szól ehhez? Mi lesz a Borscsával?

— „A Borscsát, fiam, férjhez adjuk valamelyik hajdunkhoz. Itt van például a Szabó Dani. Elég szép szál legény, a Borscsa boldog lesz vele.”

A Szabó Dani épen jó pajtása volt. Sohajtott egyet. Istent neki, hadd legyen az övé a Borscsa.

Hiszen neki ott van ő helyette a gyönyörűség tündér úriasszony, meg az egész fölséges úri élet ráadásul: négy pej lovon járni, délelőtt bankót olvasni, délelben hétfajta peccenyét enni, délután húszféle bort kóstolgatni. Bizony bolond lenne, ha nem izlelné.

Az esküvő után quietált a kapitány s Bécsbe ment lakni a nagyúri feleségével. Csak épen a mézes heteket töltötték előbb egy alföldi kastélyukban.

Hanem a milyen ragyogó gyerek volt mint huszárkaplár, épen olyan komikus alak lett mint magyar nagyúr. Johanna, a ki a rajongásig ragaszkodott hozzá, (épen abban a korban volt, mikor az érzékiség a tanácsadó), az udvarnak is bemutatta, dicsekedni akart vele.

Ő felsége a királynő kegyteljesen fogadta, azon banális frázisok egyikével szoltíván meg, melyekhez annyira értenek a fejedelmek, mint a csepüevéshez a komédiások. Ezeknek a száján is pántlikák jönnek ki, de szürke színben — ha „múzaj” nemzeti színben.

— „Megszokta-e már Bécsset, kedves Nagy?” — „Én meg, de Bécs nem akar engem megszokni” — felelte Nagy József ösztintén.

Ugyanis épen a múlt héten éjjel vitte be a polgizót, mert utcahosszat muzsikáltatta magát s előtte táncolt, kurjongatott a bandának.

— „Neje jó barátom, — folytatta az uralkodónő, — örülök, hogy az urát is megismerhettem.”

— „Én is örülök, — felelte Nagy József, megpödrítve a bajuszát, kedélyesen, — mert soh se hittem volna, hogy felséged ilyen helyes menyecske.”

A királyné türelmetlenül lépett hátra, távoztást intve a kezével. Elmosolyodott benne az asszony, de a királynő homlokára ráncok gyűltek.

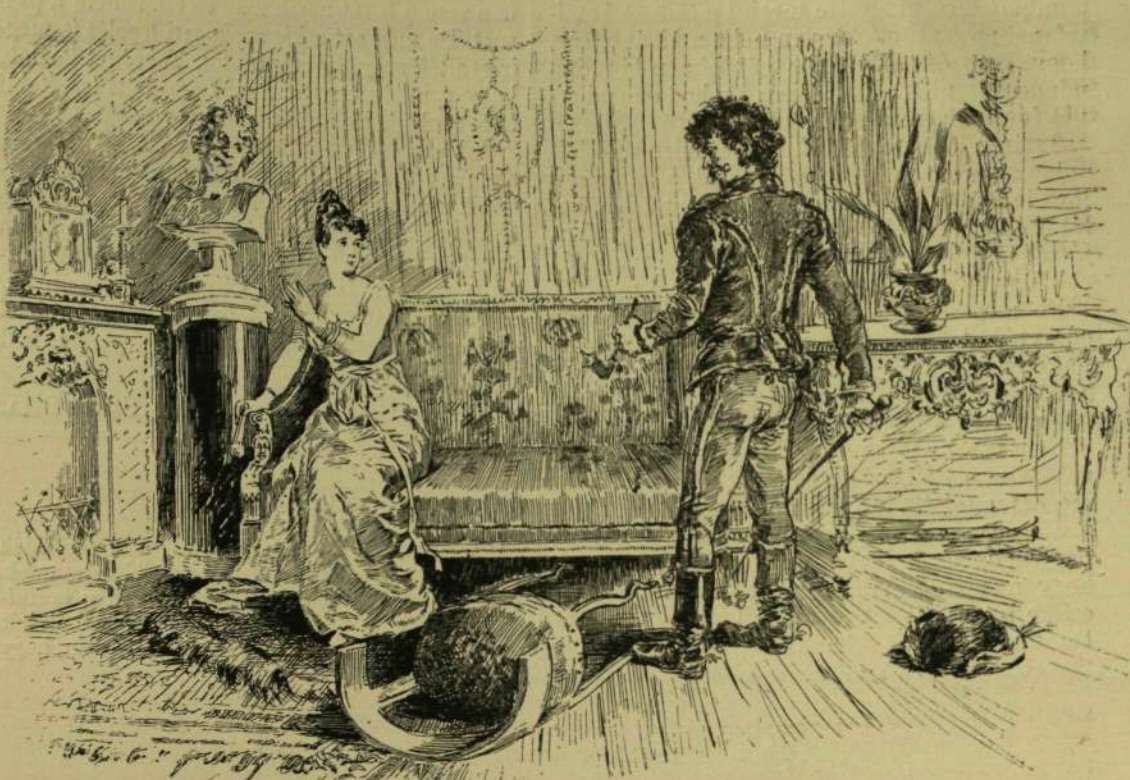
A nyár izzó részét a Bécs melletti Badenben töltötte az új pár, akkoriban ott nyaralt, fürdőzött az egész osztrák arisztokrácia, maga a császárnő is eljárt minden évben, lemosni magáról az uralkodás gyűrűtségét. Roppant fényt fejtettek ki Nagy Józsefék cifra szerszámos lovaikkal, aranyos ruháit csatlósáikkal, úgy, hogy nem egy princez irigylette meg. Maga Nagy Józsi pompás daliás lovas volt, s e miatt szinte divatba jött a frangurak előtt, mind per tu voltak vele. — Szögletes egy kicsit, — mondogatták, — de originalis! Az originalitás nagy fiskális, mindent kiment.

Egyszer azonban meglátott épen az „Arany Kapocs” előtt egy temetési menetet, siró rokonokkal a koporsó mögött, fáklavivőkkel a koporsó mellett, hirtelen egy gondolata támad, nosza átugratja. Még a fáklavivőkön is kereszttül ugrott a Manczi lován. Az volt a bravour, a vakmerőség. A halottvivők lejegették ijedőben a Szent Mihály lovát, csak az egyikben volt annyi lélek, hogy fölvet a földről egy fízfa vesszőt s azzal szeme közé vágott a lovasnak, úgy hogy mindjárt két kolbász támadt a halántékán.

Másnap a királynő a cercle alkalmával hátat fordított Nagy Józsinak, az ismerős főurak pedig a köszönését se fogadták.

— „No ez ugyan túlságos tektetória egy halott miatt! Hanem iszen helyrehozom én a hibámat.” Kinyomozta, ki volt a halott (valami Meyer volt) s Bécsnek valamennyi templomában húshús misét rendelt a lelkiüdvéért.

— „No most már meg lehet elégedve Meyer úr, isten ott nyugoszsza.” De az ismerősök hidegsége

Kinnach László rajza.

UGY ELNÁSPÁNGOLTA A GRÓFNŐT, HOGY ARRÓL NYÖGÖTT EGY HÉTIG.

meg nem szűnt. Váltig töprengett, panaszkodott e miatt.

Egy izben, mikor haza rándult Nagyfaluba, gróf Waldecknek is előhozta:

— „Mind rossz szemmel néznek rám, hogy azt a koporsót átugrottam.”

— „Oh nem azért.”

— „De mi az ördögért akkor?” kérde Nagy József, meglepetve.

— „Ejh, hát én hoztam az eszedbe, hogy mi történt. Gondolj csak utána, hogy egy úr ugyanekkor az arezodat vágta meg egy vesszővel.”

— „Ugyan? Hát mi van abban? Hiszen az is nekem fáj, hogy haragudhatnak azért?”

— „Oh nem azért, hanem hogy nem kértél tőle elégtételt.”

Nagy Józsi vállat vont:

— „Hát tudtam én ezt a szokást?”

Gróf Waldeck is vállat vont:

— „Hja minek eszel akkor egy tálból cseresznyét a nagy urakkal, ha a szokásaikat nem tudod?”

Nagy Józsi elhatározta, hogy elégtételt kér attól az embertől, s a mint visszatért a birodalmi fővárosba, mindent tüvé tett a vakmerő halottvivőért, de csak meg sem lehetett találni.

Igy élt megvetésben, lenézésben Nagy József, a mi roppant fájta Johanna grófnőnek s addig-addig fondorkodott, hiszelgett, míg a királynőt kiengesztelte iránta. A farsang vége felé meg-hívót kapott egy udvari estélyre, — azt hitte Johanna, hogy ez rehabilitálni fogja a férjét, — de épen ez a bál szegte a nyakát végképen.

Jó tokaji borok és szép asszonyok voltak, Józsi úr mámoros lett s ilyenkor nem birt vele senki, még az a nagyhatalom sem, melyet udvari etiquette-nek neveznek. Elkezdett pajzánkodni az udvari dámákkal, az egyiknek megcsipkedte a habfehér vállát, egy másikat erővel meg akart csókolni. Zaj, sikoltozás támadt. A Nádasdyval beszélgető királynő föléhez is eljutott.

— „Az egy nagy paraszt! — mondá Mária Theresia bosszúsán. — El kell távolítani!”

És ettől az órától fogva meg volt halva Nagy József, sőt ezzel a szóval még a koporsót is rá szegte a királynő, soha többet nem jött felszínre, kerültek az előkelő urak, mint a belpoklost, maga a felesége is elhidegedett tőle.

Ivának adta magát, egész éjszakákat dorbézolt át a saját cselédeivel, s ha ilyenkor szemre-

hányást tett neki a grófnő, úgy elnászpángolta, hogy arról nyögött egy hétig.

Néha eltűnt hetekre Nagyfaluba, s ilyenkor sűrűn jöttek hírek a grófnőhöz, a csinos, kaczkias Szabó Daninéről. A hamu csak befedte, de ki nem oltotta az eleven parázst, újra gyulladozik, ha rá fűznek.

Vége is nem volt más megoldás két évi házasság után, mint a válás. Maga Johanna grófnő óhajtotta s a fölséges asszony a pápához írt levéllel segítette elő.

— „Hát már nem szereted?” — kérde a királynő Johannától.

— „Ki nem állhatom.”

— „De olyan gyorsan untál rá.”

— „Én egy kapitányhoz akartam férjhez menni s egy durva kaplárt kaptam.”

Nagy Józsinak nem volt semmi kifogása, sőt örült. A grófnő nagylelkű volt az anyagiakban, a szép nagyfalusi uradalmat neki engedte át kárpótlásul. Ehhez a kis szerelmi sebhez derék flastrom, tízezer hold, — és hozzá teljes szabadság.

(Vége következik.)

A SÁTOROSOK VESZEDELME.

Nem hiába panaszkodnak gazduramék, hogy oda a régi jó világ. Hej oda bizony, kivált a szegény sátoros cigánynak! Gazduraméknak még csak hagyján, de a cigány, a Farad csókaszemű, rigóbőri népsége: erre fordul most a rúd mindenfelől!

Ezelőtt ha egy-két liba eltalált tévelyedni, senki sem kerített annak olyan nagy feneket, lármáztak ugyan a fejárasszonyok, hogy így a sátorosok, úgy a sátorosok; a pandúr kiment keresni, hében-hóban a karikázás közé is vert a dadéknak, de hát aztán ezzel vége lett a dolognak. A libák nem kerültek meg, sőt másnap több is elisikadt, hova, hova nem, ki tudná? Lehet, hogy a tegnapiakat keresen: de hát az bizonyos, hogy a rajkóknak mindig csak került egy-egy kis húscsoka.

Aztán ha liba, vagy ilyesmi nem akadt volna is, mindig csak esett a faluban hol malaczon, hol tyúkon valami szerencsétlenség; meghalálózott, kilökték az árokba, s a cigánynak szabad volt megenni. Hej micsoda bográccsal lett egy olyan jó, esztendő sülődöske!

Abban sem nagyon akadt fel senki, ha a cigány kupecsére adta a fejét. Hát hiszen a ló arra való, hogy eladják! Nem is azt kérdezték akkor hogy: hol vetted? hanem csak azt, hogy: hogy adod? Aztán ha a dade el talált egyet adni,

mindjárt került helyette megint másik. A komiszárust megszállotta ugyan néha a kíváncsiság, hogy: hogy és mikép? De hát hiszen ki tudná mindennek urát adni, hiszen szabad az embernek lovának lenni!

Aztán a lónak enni is kell. Hát mire való lett volna az árokpárt? Abban is nő fő, s ha a morelova le találta legelni, maradt még az árkon belől is elég, s ki tehetett róla, ha a szegény éhes jószág oda is be talált tekinteni! Hiszen a fűnek ugy is az a természete, hogy kinő megint!

No megessett, hogy vagy csősz, vagy pandúr odavetődött, de hát ha nagyságos úrnak szólították, mégis csak juházott egy kicsit s nem lett a dologból semmi nagyobb baj, legfeljebb, ha végig vertek a ló gazdáján.

Nem is cserélt volna akkor a cigány senkivel széles e világon. Ha az egyik falu határában megharagították, hát ment máshová. Elég nagy a világ. De még megessett, hogy fényes, aranyos nagyságos urak kérve kérték a bandát, csak hogy menjen vissza. Egy helyen valami kis csirke sor miatt kizavarta a haragos rendőrkapitány a bandát a határból. El is húzódtak a

ban sem a lovat nézik már előbb, hanem a passust. De még azt a kis árokpárti legelőt is megirigyelték szegény cigánytól. Törvényt hoztak, hogy sem árokpáron, sem egyebütt legeltetni nem szabad. De hol szabad hát?

Jaj, oda a Faraó füstös nemzetsége! Elássák a malacot, az elhullott tyúkot, nagyon kíváncsodik a csendő; nincs legelő, van passus, vége a lókupeczésnek is! Rézpitykévé válik a vajda ezüst gombja, hitvány kartonná a vajdáné tulipiros selyem kendője. Czigányok, czigányok, sátoros czigányok, hová leszte, mivé leszte!

Még addig-meddig, hogy utóvégre le kell telepedni, dologhoz kell nyulni...

Jaj, jaj!

Szívos Béla.

EGYVELEG.

* Odaveszett fölfedezők. Az éjszaki sarkvidék kutatásának ismét sajnálatra méltó áldozatai estek. 1892 júniusában két svéd ember, Björfeg és Kalvenius, három tengerész kíséretében neki indult egy egyszerű hajón, a «Ripple» nevű bárkán, hogy

* A pápa emlékiratai tetemesen gyarapodnak. Naponként több órán át diktál egy gyorsírónak, ki esküt tett a titoktartásra. Az emlékiratok nem jelennek meg s csak a következő pápának vannak szánva.

* Érdekes találmány. Burdam nevű angol nő oly gépet talált föl, melynek segítségével minden három másodperczben el lehet egy-egy patkót készíteni.

* A kilenczes szám nagy szerepű Vilmos német császár életében. Mint porosz király a kilenczedik született a jelenszárad 59-ik évében, katona lett. 1869-ben, egyetemi tanulmányait befejezte 1879-ben, születésének napja január 27, esküvőjének febr. 27 s a két szám 2 és 7 együtt vége ismét kilencz.

* Különös arcképek. Nehány newyorki előkelő hölgy Yeddóba küldözi arcképeit, hol japáni művészek selymen, vagy papíron japáni divat szerint és bizarr díszítésekkel készítenek róluk másolatokat, melyeket aztán így küldenek vissza a megrendelőknek, kik aztán ilyen arcképeikkel kedveskednek ismerősöknek.

* Az emberi test színének eredetét dr. Prentiss, amerikai tudós nagy részt az élelmi szerek minőségétől származtatja. Az állatokon tett tapasztalatok részben igazolják ezt. A kanári madarak színe

SÁTOROS CZIGÁNYOK A PANDURRAL.

rajkók a harmadik határba, de már a másik esztendőben, cifra tarsolyos, kardos, sarkantyús hajdú ment értük a hatalmas nagyságos kapitány úr szavával, hogy csak jöjjenek vissza, ha hosszabb időre nem is, legalább csak nyárára. Igen, mert az ürge szerfelett elszaporodott a határban, s gazduramék rámentek a kapitányra, hogy minek zavarta el a cigányokat, bezzeg mikor azok ott tanyáztak, mind kiöntögették s megették az ürget. Tessék visszahívni a cigányokat. Inkább cigány, mint ürge! Így ment aztán aranyos hajdú a bandáért. Bizony nagy tisztesség volt!

De hát meg is látszott a jó világ a bandán. Hej, milyen vajdák voltak akkor! Olyan ezüst gombok lógtak a ködmönén, tíz-tizenkettő, akár egy-egy tojás, a vajda-boton meg volt olyan ezüst gomb, akár a félöklöm. Hát a vajdáné! Aranypénz lógott a fülében, tallér a nyakában, nem egy, sem kettő, hanem egész füzér. Keszkenője is selyem volt, pedig olyan, hogy sok volna azt csak elmondani is.

Hej, hogy mind ennek a szép időnek el kellett múlni! Nincs már pandur, de bezzeg van csendő. Ennek nincs karikása, magázza a cigányt, de bekíséri a bíró elébe.

Az elhullott malaczkát sem szabad már megenni; ettemük szegényt, s ha a rajkók kitalálják ásní, hát bezzeg van hadd el hadd! A vásár-

az éjszaki sarkvidéket kikutatják. Utazásuk céljáról hírt sem adtak előlegesen. Minden előleges zajtűtől nélkül akarták végrehajtani merész vállalkozásukat, melyről csak legközelebbi barátaiknak, rokonaiknak volt tudomásuk. Eltávozásuk óta semmi hír nem érkezett felőlük. Nem régiben az «Aurora» nevű balna-halászhajó a Baffin-öbölben járván, ott véletlenül ráakadt a «Ripple» bárkára, mely gazdátlanul libgett a part mentén. Az «Aurora» emberei megvizsgálták a bitang hajót, melyen egy testetlen emberi csontvázat találtak, meg egy csomó angol nyelvű kéziratot, mely Nordenskjöld nevére volt czimelve. Így kiderült, hogy a vakmerő utazók mind oda veszték.

* A francia írók közt legtöbb jövedelme van Ohnetnak, ki 1885-ben regényeiből és színdarabjaiból fél millió franknál többet vett be. Zola évi jövedelme is mintegy 300,000 frank s nem sokkal kisebb a Dumas jövedelme. Hugo Viktor 5 milliót tett félre az írói működéséből s örökösei még most is évenként 50,000 forintot kapnak e munkákból.

* A katona-borjú súlya legnagyobb az oroszoknál, az az 33 kiló és 950 gramm. Aztán következnek az olasz, francia és angol katonáké, a magyar baka már csak 25-907 kiló terhet hord borjújában s még ennél is könnyebb a svájci és német katonák tarisznyja.

* Ritka érmek. A British-Museum számára két érmet vettek, melyek eddig unikumok. Az egyik öt shillinges darab III. Jakab király korából, vételára 2500 forint volt, a másik a híres Kleopatra pénze, melyért 2400 forintot adtak.

sötétsárga, söt piros lesz, ha eddelükbe naponként egy kis paprikát teszünk. Az Amazon mellett némely indiánok a zöld színű papagályokat sárgákká alakítják bizonyos zsiradékos edellel. Amsterdamban néhány tropikus madár halványuló színompóját visszanyerte, midőn apró rákot kapott eleségül. Még az ember haja is megfesthető feketére, ha philocarpint, a braziliai yoborandilevelek kivonatát veszi be gyakrabban.

* Új levélbélyegeket készített a francia kormány s a tervrajzokra pályázatot hirdetett. Minden rajz 64-szer oly nagy legyen, mint a rendes bélyeg s márczius 15-éig kell beküldeni. Három díj van, 1.200,600 és 400 forint.

* Vilmos császár szereti a meglepetéseket. Így közelebb egész váratlanul jelent meg Kielben, hol fivére, Henrik herceg, bált adott. Mivel nem várták, szoba sem volt üresen s a császárnak Henrik herceg dolgozó szobájában vetettek ágyat.

* Nagyszerű jégünnepet rendeztek most Kanadában. Óriási várat építettek jégből s benne a Kanadában múlt században szerepelt egyének szobrait állították fel. A városban Quebec katonasága lesz elhelyezve, kívülről pedig a hőszenkás társulatok tagjai fogják azt ostromolni.

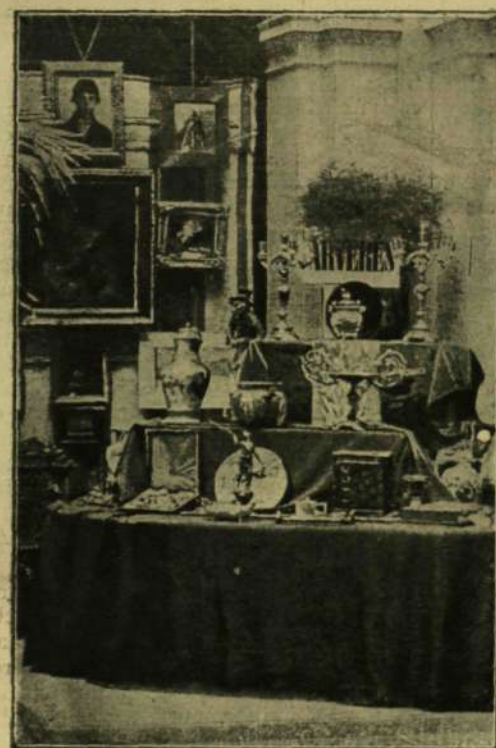
* Ritka gyalogló nő. Rodney Lucille nevű fiatal asszony 5000 dollárba fogadott, hogy 80 nap alatt elgyalogol Galvestontól Texasig, mely út hossza másfélszer angol mérföld. S csakugyan meg is tette az utat és pedig 79 nap alatt. 8 pár cipőre volt szüksége s naponként átlag 23 angol mérföldet ment.

A «FEHÉR KERESZT» EGYESÜLET ÜNNEPÉLYE.

Vidám, pezsgő élet költözött be a múlt vasárnapon a múzeum-utcai Károlyi-palotába. Özv. gróf Károlyi Alajosné megnyitotta termeit a nagy közönség előtt, hogy áldozhasson a jótékonyaság oltárán. A nemes grófnő a «Fehér kereszt» egyesület javára koronás-bazárt rendezett palotájában, mely a múlt vasárnap valóságos búcsújáró helye volt a budapesti előkelő társaságnak.

Ez a palota magában véve is egyik érdekes látványlója Budapestnek. A renaissance-stíli palotát még a boldogult gróf Károlyi Alajos londoni nagykövet építtette, a ki azt pazar fényvel és finom műziséssel rendezte be. A legutolsó asztalos vagy lakatos munka is olyan, mintha remekbe készült volna. A művészi díszítés, a kárpitozás mesteri kezekre vall. A butorok mind stilszerűek s köztük nagybecsű antik darabok találhatók. A palotának főkéssége a képtár, melyben a leghíresebb mesterektől vannak képek és a családi kincstár, hol a roppant összegeket érő ékszerek mellett ott van egy ötszáz személyre való tömör ezüst asztali készlet.

A grófnő évről-évre gyarapítja e gyűjteményeket s épen most rendeztetí be fejedelmi pompával a palota dísztermét, mely akkor nyílik meg a főúri társaság előtt, ha majd ifjabb gróf Károlyi Alajos, a ki jelenleg a bonni egye-

AZ ÁRVERÉSI TÁRGYAK CSOPORTJA.

tem hallgatója, átveszi atyja örökét és a grófi ház vezetését.

A palotának középpontja a fődött udvar, mely állandóan téli kertül szolgál. Ebben az udvarban volt a bazár. Középen gyönyörű pálma-csoport virult. Oldalt képekkel, szőnyegekkel, Ma-kart-bokréttakkal volt díszítve az üvegfüdes terem. Köröskörül asztalokon voltak elhelyezve az árverésre, kisorsolásra és eladásra szánt tárgyak. Ezeket jótékony emberbarátok adakozták össze. Egy más mellett izléses csoportban álltak itt olajfestmények, rajzok, metszetek, vázák, arany, ezüst és bronz tárgyak, szobrok, legyezők, cse-csebecsék, mindennemű használati és fényűzési cikkek.

Különösen kivált ezek közül az az izléses ciklamenes képkeret, melyet Stefánia özvegy trónörökösné, a «Fehér kereszt» egyesület védnöke festett. Munkácsy Mihály is küldött festményt a bazárnak. A kép egy fiatal anyát ábrázol, a ki boldogan öleli szívére örömtől repeső kis gyermekét. A kép rendkívül élettelen. Becses a Pállik Béla szép képe is, mely egy felvidéki udvarházat tüntet fel.

Jenő főherceg értékes ezüst kupát és tálcáját ajándékozott a bazárnak.

Egyik legbecesebb tárgy volt a nagy Széchenyi István arany fogantatás botja.

A bazár szomszédságában az empire-terem buffetnek volt berendezve. Egy hosszú asztalon párolgott a thea, kávé és az édességek garma-

RÉSZLET A TÉLI KERTBŐL.

dába voltak felhalmozva. Az asztal körül szép asszonyok szorgoskodtak.

A bazárnak főkésségei voltak azok a szép asszonyok és leányok, a kik az elárusítással foglalkoztak. Maga a háziasszony, Károlyi grófné buzgólkodott a szép sereg élén. Lila-kék bársony ruha simult karsu termetéhez és fején francia, virágos kalapot viselt. Fáradhatatlanul sürgött-forgott a teremben s mindenkihez volt egy nyájás szava, egy mosolya. Versenyeztek vele a szeretetreméltóságban matrona édesanyja, özvegy gróf Erdődy Lajosné, leánya, Károlyi Zsófia grófkisasszony, továbbá Széchenyi Hanna, Berchtold Sarolta és Károlyi Melinda grófkisasszonyok, Király Irén, Császár Aranka, Szegedy Irén kisasszonyok, Dániel Ernőné és Sze-

gedy Béláné úrhölgyek. Az elárusítóhölgyek, kettő kivételével, mind halvány rózsaszín selyem ruhában jelentek meg.

Egyik képünkön egy csoportban láthatók gróf Károlyi Alajosné, a ki középen áll, tőle jobbra gróf Széchenyi Hanna, balra Dániel Ernőné, gróf Károlyi Zsófia és Császár Aranka.

A bazár délelőtt nyílt meg, minden külső szertartás nélkül s csakhamar gyülekezni kezdett a közönség. Egymás után robogtak a feljáró elé az elegáns fogatok, melyből az arisztokrácia tagjai szálltak ki. De tekintélyes számmal volt képviselve a vagyonos polgári osztály és a katonaság is. Nem félték az ostromlóktól, a kik a palota belsejében mosolygál, szép szóval fogadták a belépőt s addig nem eresztették el,

AZ ELÁRUSÍTÓ HÖLGYEK A BAZÁRBAN.

A «FEHÉR KERESZT» EGYESÜLET JAVÁRA RENDEZETT BAZÁRBÓL.

Kilinger Ede fényképe.

mag legalább egy pár tombolajegyet nem vásárolt. A nagyobb nyereményeknél minden üres jegyre, a kisebb nyereményeknél minden négy üres jegyre esett egy nyerő szám. Milyen boldog volt, a ki nyerő számot húzotta. A szerencsés halandónak nyomban átadták a nyereményt.

Nagy kelete volt az eladásra szánt tárgyaknak, a melyek közt egy-egy darabot igazán potomon aron lehetett megkapni. Délig még újszólván csöndes volt a bazar. Délután azonban egyre sürűbben özönlött a közönség, mely vidám jó kedvvel sürgölődött a termekben. A tombolajegyeket kínálni sem kellett, valamennyit elkapkodták. A mily mértékben szaporodott a látogatók száma, olyan mértékben fogyott a kiállított tárgyak sokasága.

A látogatottság az ünnepély vége felé egyre növekedett. Meglátszott a közönségen, hogy szívesen jött el erre az ünnepi sokadalomra, a melyhez hasonló ritkán esik még a fővárosban is. A szép elarusító hölgyeknek akadt dolguk elég. A bazar közönsége lassanként úgy szaporodott, hogy alig lehetett mozogni a termekben. A játékonyságnak e tűzhelyen találkozó adott a budapesti társaság. Szinte tömegesen jelentek meg egyes főúri családok, így a Károlyiak, Széchenyiek, Eszterházyak, Szárayak, Szapáryak.

Délután kezdődött az árverés, melyet Csécsi Miklós, a grófi uradalmak főpénztárnoka és Fenyvessy Ferencz orsz. képviselő vezettek nagy buzgalommal. Fenyvessy volt a kiáltó, aki minden tárgyat tréfás megjegyzések kíséretében ütött dobra.

Legelőször a Stefánia özvegy trónörökösné festette képmását árverették el, mely dr. Mészáros Károly birtokába jutott.

Legérdekesebb volt a gr. Széchenyi István botjának eladása. A bot kikialtási ára ötven forint volt. Először két bankár licitált rá, ekkor Fenyvessy ötleletével annyira feltelezte a mágnásokat, hogy rohamosan felverték az árát 340 forintra, mely összeg után gróf Eszterházy Miklós Mórész vásárolta meg.

A többi tárgy elárverezésénél is sok mulatságos epizód történt és az árverező asztal körül állandó volt a derűtlenség. Munkácsy Mihály képe nem került árverésre, de már is jövedelmet hozott, mert a kikialtó fizetést szedett mindenkitől, a ki megtekintette. Ilyen csekélységért pedig ki ne nézné meg a Munkácsy képét?

Este felé minden tárgy elkelt és a buzgó elarusító hölgyek kezdték maguk visszavásárolni a tárgyakat, hogy megint eladják. Az ő fizetési eszközük azonban egy jó szó, vagy egy bájos mosoly volt, a mi bizony sokszor többet ér a bankónál.

Ez az ártatlan üzérkedés szintén szép összeget juttatott a szegény léleneknek.

Az árverést azonban a kitűzött időig nem fejezhették be, s így a tárgyak közül mintegy 60 megmaradt. Ezek közt van Jenő főherceg nagy ezüst serlege, Karátszoni grófné 2 nagy ezüst girandoleja, a Károlyi Istvánné által beküldött drágakészerek, sok remek majolika váza, márvány szobor s eredeti festmény, melyeknek esetleg szabott áron leendő eladását a jövő vasárnapra, március elsejére tűzte ki a bizottság. E tervét azonban megváltoztatta, mert sokkal szebb eredményt várt kezdetben csak 3 főnyereményre, u. m. Munkácsy és Valentini nagy festményeire s egy 6 személyre való ezüst tea-készlet kisorsolására tervezett sorsjátékot, ha a már engedélyezett nagy sorsjátéknak nem 3, hanem 60 nyereménytárgya lesz; így az határozottatott el, hogy az idő rövidsége miatt megmaradt tárgyak, mint a Fehér Kereszt Egylet házalapja javára tervezett sorsjáték nyereményei, valószerűleg egy májusi virágkorzó alkalmával sorsoltatnak ki.

A bazar eredménnyel meg lehet elégedve úgy a házaszonn, mint a «Fehér Kereszt» egyesület. Az összes jövedelem 5266 frt és 30 krajczár, a melyet kiadás nem terhel. Belépő jegyeiből és felültevésekből befolyt 824 forint, azokból, a kik adományukat pénzben megváltották, 800 forint, a műárverésből 924 forint, a tombolajegyekből 2627 forint.

A nemes grófnő nevét, ki e játékonyságnak kezdeményezője és főrendezője volt, ismét sok szerencsésen anyja és apátlan gyermek fogja áldólag említeni.

Dr. K. D.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG KÖZÜLÉSE.

A Kisfaludy Károly születésnapját követő vasárnapon, a hó 11-én tartotta évi ünnepélyes közülését a Kisfaludy-társaság az akadémiá dísztermében, mely megtelt teljesen. Az emelvényen Csiky Gergelynek Zala György által készített márvány mellszobra volt elhelyezve, mert az ülés egy része e jeles drámaírónak volt szentelve, kinek özvegye is megjelent kis fiával. Az irodalom számos jelese foglalta el az emelvényt, s a közönség soraiban is társadalmi életünk színe-javából sokan foglaltak helyet.

Az elnöki asztalnál ültek: Gyulai Pál elnök, Szász Károly alelnök, Beöthy Zsolt titkár, Vargha Gyula másodtitkár.

Gyulai Pál elnök beszéde a történeti elemnek a költészetben való szerepéről szólt, s kritikát foglalt magában némely újabb helytelen irányzatról. Ha szépirodalmunkat csak felületesen vizsgáljuk is, tüstént észre fogjuk venni azt a nagy ellentétet, melyet egy pontra nézve a régebbi és újabb költői művek feltüntetnek. Hazafini érzésünkben nincsen hiány, nemzeti buzgalomunk erősebb, mint valaha, de a történelmi elem költői feldolgozása iránt való érzék, a mely mindenha egyik főforrása volt a nemzeti öntudatnak és érzésnek költőkben és olvasókban egyaránt, csökkeni látszik. Ki ír ma eposzt vagy költői beszédet mondai vagy történelmi alapon? Hisz már a balladákban is csak a jelenet foglalkozunk.

Mi más képet tár fel költészetünk a huszas évek kezdve majdnem a hetvenes évekig. Az egész Aurora-kör úgy tekint a történelmi elemet a költészetben, mint a nemzeti szellem egyik főtényezőjét. Felhozza Kisfaludy Károlyt, Vörösmartyt, Katona Józsefet, Szilágyit; a regényirodalomban b. Eötvöst és Keményt, a költészetben Petőfi népmemóriát szellemét, Arany költészetét. Mind e jelenségek okai könnyen észrevehetők, sőt szembeszökők. Mi helyt a nemzetiség eszméje fejlődésének indult, mi helyt a nemzeti szellem ébredésének kezdett aléltságából, örömet fordultunk a multhoz vigaszt keresni s erőt meríteni. A történelmi jog és történelmi emlék szoros kapcsolatban van egymással, sőt a midőn részint a belső szükségéből, részint az európai eszmék hatása alatt reformálni akartuk intézményeinket, állami önállóságunk fölélesztésének törekvése folyt a történelmi jogra és emlékre hivatkozott s a mult fényében látta a jövőt. Ide járult még a külföldi irodalomnak hatása.

Hátha a közönség óhajta most is mindezt, de a költők nem tudják kielégíteni s ezért van a történelmi elem költői feldolgozásának oly kevés hatása. Nem a történelmi dráma és regény avult el, hanem a költők nem tudnak életet, új szellemet oltani a holt formákba. S valóban hathat-e ránk mélyebben oly történelmi dráma vagy regény, melyből, habár költői tehetség nyilvánlik is benne, hiányzik a történelmi szellem, ha nincs benne semmi a kor eszméiből, szenvedélyeiből, a nevek megváltoztatásával akár a jelenkorban is játszhatunk? S ez még a jobb eset ahhoz képest, a midőn tények, viszonyok, személyek egész másképpen vannak feltüntetve, mint a hogy a történelemből tudjuk, s a költői szabadságnak semmi korlátja nincs. Mindez épen a történelmi tudományok fejlődése idejében, a mikor a közönség látókra tága, nemcsak külföldön, hanem nálunk is. A magyar történelemtől is immár több adatot, részletet ismerünk, mint régebben és tisztábban a történelmi alakok körvonala.

A dolog természetéből foly s a mindennapi tapasztalás is bizonyítja, hogy a történelmi anyag költői feldolgozása általában nehezebb, mint a jelen életből vett tárgy. Ez utóbbi esetben a lélektan törvényeinek, a viszonyok sajátosságainak, a feladat követeléseinek korlátjai között szabadon szöhetjük a cselekvényt, rajzolhatjuk a jellemeket, mert nem vagyunk kötve határozott tényekhez, s ismert nevé egyénekhez. E tekintetben a megtörtént és megtörténhet között különbség van s az anyag sajátosságai szabják meg az alakítás módját is. Azonban a történelem is nyújt néha oly hálás, mondhatni kész anyagot, mely az alakítás elébe nem igen gördíthet akadályokat.

Nem szándékozik a történelmi dráma és regény elméletét fejtegetni. Csak a történelmi elem költői feldolgozása ellen nyilatkozó némely előítéletet igyekszik megcáfolni vagy legalább gyöngyíteni. Az sem cselja, hogy azt tanácsolja költőinknek: forduljatok el a jelentől, meneküljétek a multba, ne érdekeljenek benneteket a jelen vágyai, törekvései, szenvedései; merüljétek a multba s a letűnt századok eszméivel, vágyaival foglalkozzatok kizáróan. Hiszen a harminczas és negyvenes évek költői mozgalmai sem foglalkoztak kizáróan a multtal; volt érzékük a jelen iránt s híven tolmácsolták koruk vágyait és törekvéseit is. Vajon nem akkor jelent-e meg Eötvös «Falu jegyzője», mely oly éles bírálat alá vette a magyar társadalmat. Vajon napjainkban jelent-e meg oly regény, mely ennyire belemerüljön társadalmunk rajzába? A mire ezé-

zött, az sem több, sem kevesebb, mint az, hogy őrizzuk meg költészetünk Janus-arczát, jusson néha eszünkbe, a mire a legreggeli költői maradványunk tanít: «Emlékezzünk régekről.»

Bárhogyan gondolkozunk is e kérdésekről, egy dolog bizonyosnak látszik, tudniillik az, hogy a költői műfajok, melyekben századokon át meg szokott a költői szellem nyilatkozni, lényegökben soha sem avultak el, csak megújulnak tartalommal, a korhoz alkalmazkodva és módosulnak a forma tekintetében, a kifejezendő eszmék és érzelmek hatása alatt. Ez az emberi lélek szükségén alapul. A lyrai, epikai és drámai műfaj számos válfajával, a legreggeli időktől fogva mostanig sok változáson ment át tartalmilag és módosuláson formailag, de lényegileg ugyanaz maradt. Az idők folyamában, mind a drámai, mind az elbeszélő költészet folyvást megtartotta kettős jellemét, hol a multra, hol a jelenre tekintett, s ha néha inkább a mult vagy a jelen felé hajolt szívesebben, soha sem tagadta meg Janus-arczát. S nálunk sem fogja. Immár ezer éve, hogy lakjuk e vérről szerzett hazát, folyvást létünkért küzdve, a dicsőség és gyász ezer változatai közt és nem soká nemzeti létünk ezeréves ünnepét fogjuk megünnepelni. S mi felelkezhetnénk meg a multról? A közönség nagy éljenzéssel fogadta a szónoki hévvel előadott megnyitó beszédet.

Beöthy Zsolt titkár jelentése következett utána, mely kimerítően emlékeztet a társaság elmúlt évének eseményeiről s költői lendületet önt a hivatalos beszámolóba. Először is arról emlékezett meg, hogy a társaság egyaránt lerótta kegyelele adóját Arany János szobrának és a magyar hősiség újkori legendáját ábrázoló honvéd-szobornak leleplezésénél; képviselte magát Kecskeméten, a hol Katona József emlékét ünnepelték, Salamon Ferencz emléktáblájának felállításánál és a nemzet legnagyobb mesemondójának, Jókainak felszázados jubileumán. Hivatkozott ezután a társaság költői termékeinek az évi kiadványaira és arra a buzgó munkásságára, melyet a közművelődés terén kifejtettek. A társaság vágya az idő szerint 131,516 frt, a mi a mult évhez képest csaknem 5000 forint szaporodást mutat. Jelentésére hosszas éljenzés és taps hangzott fel.

Vadnay Károly lépett elsőnek a felolvasó-asztalhoz, hogy emlékeztetendje mondjon Csiky Gergely felett, a kinek korán bekövetkezett halála nemcsak a magyar színműirodalomnak okozott nagy veszteséget, de a társaságra is gyászt hozott. Az emlékbeszéd nem pusztán életrajzi adatok halmaza volt, hanem az író fejlődésének, működése irányának és művei jellemzésének szépen kidomborodó képe. Esztelte a baráti viszonyt, mely a megboldogulthoz fűzte s festette a kötelességének élő férfit és családját. Jellemezte Csiky Gergely műveit s kijelölte a helyet, melyet drámairodalomunkban elfoglalt. Az emlékbeszédet a közönség élénk tapssal fogadta.

Vargha Gyula szavalt utána «Dunaparton» című szép hazafias költeményét. Maga előtt látva az esztomályban és Buda várát, föltámadnak lelkeiben a magyar nemzet gyászos multjának véres képei. A sötét képeket el akarja magától úzni, hisz él a hon, s újra építjük a mult nagyságát. De elborul a jelenen s így ad hangot érzelmeinek a költemény egyik strófájában:

És mégis, mégis bánt ez emlék,
Hisz' egyek nem vagyunk ma sem még.
Hiába int vérmosta multunk,
A szörnyű lecke nem okultunk,
Egymástól szétlúzt, elszakít:
Az érdek, szenvedély s a hit.
S míg lesben áll száz ellenünk.
Tört egymás keblének fenünk.

A költemény is igen tetszett a közönségnek, mely zajos tapssal jutalmazta az előadó költőt. Ez után két székfoglaló következett Herczeg Ferencztől és Kozma Andortól.

Herczeg Ferencz «Két ember» című elbeszélését olvasta föl. Ebben egy, a fővárosi bálokon ünnepelt, de elhagyott vidékre, férje gazdaságába került szép-szép boldogtalanságát és egy vagyonát elpazarolt attasé viszonyát festi igazi erővel.

Kozma Andor állandó derűtlenségben tartotta hallgatóságát «Csinált világ» című szatirájával, melyben gúnnyal ostromozza a mai kort, melyben minden mesterkél, benne csak a léha boldogul. Csinált dolog most minden: még a honfiszet és a szerelem is. Van műbetráncokzás, műhazafiság, műszerelem. Lesz nem sokára cséglifirat, hogy benn a boltban gyári áron kapni — délibábót vagy akár mámort, a milyen foku tetszik. De legutólsóbb a csinált hazafiság és csinált szerelem, a mikor a lovagok hölgyeik hozományáért vadul ednek, bár szívük soha sem reped meg. A kitűnően sikerült szatírá a közönség zajos tetszéssel fogadta.

Gyulai Pál elnök perczekig tartó taps és éljenzés közben nyújtotta erre át Herczegnek és Kozmának a tagságról szóló oklevelet, a mivel az élvezetes tárgysor kimerült s csak a lejárt pályázatok eredményének kihirdetése maradt hátra.

A pályázatról szóló jelentést Vargha Gyula másodtitkár olvasta fel, jelezve, hogy a magyar politikai szónoklat történetére pályám nem érkezett, de a többi négy, legalább külsőleg, nem mondható meddőnek. Az Arany életrajzára hárított pályadíra a beérkezett három mű közül egy sem érdemes. A másik pályázat, Magyarország története gyermekek és a nép számára, nem volt eredménytelen: a 6 pályamű közül egy derék munka, de nincs befejezve, tehát a pályadíj kiadását a hátralevő rész befejezésétől tették függővé. A jelítség levélke felbonthatván, kitűnt, hogy szerzője Varga Ottó tanár. Bulyovszky Gyulánál jutalmára ódát kívántak a magyar nemzet ezredéves ünnepére. A beérkezett 11 pályamű közül a díjat a «Szabad magyar nép kezd új ezredet» jelíggel pályamunkának ítéltek. Az ódát Sánta Károly sárszentlőrinci lelkész írta. Meddő maradt a «Somogyi Dzsó jutalom» is, melyre valamely széptani kérdéssel írt rövid dialóg volt kitűzve. A beérkezett három pályamű egyike sem volt érdemes a jutalmazásra. A társaság e pályakérdést újra kitűzi.

A másodtitkár ezután még az újonnan kitűzött pályakérdéseket hirdette ki, a mivel az ülés déli 1 órakor véget ért.

PÁRIASI DIVATLEVÉL.

Február közepén.

Az ideai farsang oly rövid volt, hogy azon a szokásos táncvigalmak és estélyek felét sem lehetett megtartani. E miatt aztán a jó párisiak helytelen bójtben táncolni, a mi különben, úgy látszik, épen nem okoz nekik valami nagyobb lelkiismereti furdalást. Az imént véget ért farsang divatjai kevés változtatással ugyanazok maradnak a bójti időnyre is, csak hogy estélyi és ebéd-toilettek dolgában kissé változatobbak lettünk. Barsony és nehéz brokátok, arany

«LIBERTY» ZÖLD KASZMIR-
RUHA 4-6 ÉVES LEÁNYKÁK SZÁMÁRA.

ESTÉLY-RUHA
MANDOLA-ZÖLD CSIKOS SELYEMBŐL.

ESTÉLY-RUHA
HALAVÁNYSÁRGA SELYEM BROKÁTBÓL.
LAVALLIERE-SZABÁSÚ, CSIPKÉVEL DISZÍTETT ZUBBONY-DE-
RÉK ÉS FEKETE NEMZ KALAP SZMARAGDZÖLD CSOKORRAL.

vagy ezüst himzéssel idős hölgyek számára, világos színű lyoni selymek a fiatalágnak, — empire-szabás mindkét félnek, a mindinkább növekedő uszály hátrányával. Részemről azon a nézetem vagyok, hogy hölgyeink a vékony, átlátszó szövöketek sokáig aligha fogják kedvelni, leginkább azon teljesen méltányolható okból, mivel a testidomok előnyét csak vastagabb szövöketek tüntetik fel. Magától értetődik, hogy ez csak bálly vagy estélyi öltönytökre vonatkozik. Sétára vagy kocsiútra különféle színárnyalatú finom angol posztó és gypot kelmékkel viselnek. Emitt-amott angol barsont is lehet látni, de ez utóbbit inkább idős hölgyeknek.

A tavaszi időnyre való kabátok mintái után ítélem, melyeket a minap Worth termeiben láttam, a félhosszu kabátok ideje teljesen lejárt. Rövid, testhez álló, elég bő újjakkal bíró felöltők, a meglehetősen sima szoknyával egyetemben csak később kerülnek napirendre, majd midőn csál és sártól kell tartani. Az eső-köpeny sokféle nemei most már véglegesen a lomtárba kerültek s legfeljebb faluhelyen vagy vasuti kocsiiban láthatók. Részemről soha sem voltam ezen divat barátja. A kinek esőben vagy szélben ki kell mennie, az ne resteljen esernyőt vinni, vagy pedig ne féltesse arczóját az esőtől. Igaz ugyan, hogy a hosszú eső-köpeny rövid idő alatt teljesen lejárt magát, de csakugyan meg-

bocsúthatlan hibának tartanám, ha helyét a rengeteg hosszú dereku kabátok foglalnák el. Csipkés szegélyű selyem juponok dolgában mesés fénytűzést látni. Szépnek elég szépek, de hogy az ember minden egyes ruha színéhez való selyem jupont, vagyis alsó szoknyát tartson, az bizony költséges divat. Legújabbban angol cipőket viselnek elég magas sarkokkal és hegyes orral. A széles talpu, alacsony sarku bőr cipő a szép lábat elcsúfította ugyan, de viszont a biztos lépést és járást tette lehetővé.

A hiúság győzött s így lassanként ismét XIV. Lajos korára emlékeztető roppant magas sarkokat fogunk látni. Az új divatot állítólag York hercegné kezdte, kinek mesés szépségi lábaira a széles sarku, nehéz cipők csakugyan nem illettek.

A minap két rendkívül csinos estélyi ruhát láttam. Az egyik mandola-zöld, csikos, selyem szoknya, selyem mousseline derékkal. Diszítésül a szoknya színéhez illő atlasz-szalagok. A másik halaványsárga selyem brokát szoknya, mousseline de soie derék, diszítésül lapos marabut tollak barna barsony szalagokkal.

Mindkét öltözet elegáns egyszerűség mellett rendkívül finom ízlésre vall. Nem kevésbé szépek találtam egy világos-kék lyoni selyem ruhát, Lavalliere-féle szabásu, csipke díszítésű zabonyt,

valos, modern eszmék és frázisok, vagy a kiésszolt forma igekeznek feledtetni. — kétszeres örömmel üdvözölhetjük a költőt, ki csak saját szívéből s daltérző kedvéből merít s hangjának tiszta zengésével mintha most jönne a szabad természet kebléről. Valóban Szabolcska úgy lépett a magyar irodalomba, mint Tennyson egyik fiatal dalúja a kerekasztal lovagjai közé: «Az erők illata s verőfény jött vele». A szívnek az a csodálatos rózsanyílása, mely harmatként rezeg legszebb népdalainkban, ritkán nyilatkozik oly kedvesen, oly tiszta naivitással, mint Szabolcska néhány dalában. Örömmel látjuk, hogy ez az üde báj ép úgy feltárlható költeményeinek ebben az új gyűjteményében, mint az elsőben, mely 2-3 évvel ezelőtt jelent meg. Költeményeiben elszórva oly poétai szépségek is fordulnak elő, minők csak a legvalódiabb ihletből fakadhatnak, pl. mikor kedvesének üzeni, hogy elodlaza rózsanyílására, ölelő karjában, még az ölben is elhozná, mert hiszen:

«Nem nehéz a virág
A maga ágának.»

Népköltészetünk keleties pompázása a szemképzőművészetig fényes és virágos képekben, Szabolcska költszetének is egyik jellemvonása; de míg a köznapit tehetségeknél a csillag, virág, gyöngy, arany örökös emlegetése arra a lelketlen kelmei költszetre vezet, melyet Erdélyi János kitűnő bírálatában oly erősen ostromozott s melyet Arany János

derékkel; ehhez tökéletesen fekete nemez-kalap smaragd zöld barsony csokorral, végül egy 6 éves leányka számára Liberty zöld kasmirból készült ruhát. Itt leginkább a derék s az újjak ízléses szabása tűnt fel. Színházi vagy hangversenyi felöltők gyanánt igen bő és hosszú barna pluche gallérokat viselnek, mivel prémekkel bélelt köpenyeket a tavasz beköszöntével már úgy sem lennének használhatók. Fejdiszkek és kalapok a téli időny végével formára nézve alig változtak. A magas toque selyem-barsony-csipke alkotmány erősen tartja magát, és igazat megvallva, még olyanoknak is jól illik, kik előbb teljes erővel a széles karimájú kalapok mellett kardoskodtak. Nemez, barsony és csipke-kalapok kivétel nélkül francia divat szerint vagyis a fej nagyságához mérten készülnek, a mi különben okos eljárásnak is mondható.

Alice.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Hangulatok. Költemények. Irta Szabolcska Mihály. Budapest, 1894. Napjainkban, midőn a magyar lyrán bizonyos bágyadtság vett erőt, költőink képzeletét többnyire csak az irodalmi reminiscenciák termékenyítik meg s a lyrai tartalom hiányát a di-

«Poétai recept»-jében neveltségessé tett: addig Szabolcskánál mindez oly természetes, oly megkapó.

Szabolcska bár igen erős költői tehetség, hangkőre meglehetősen szűk, s ha azon túllép, könnyen válik bágyadtá, pl. hazafias költeményeiben. Egy keveset az is levon e kötet értékéből, hogy a költő gyakran ismétli magát. De azért távolról sem akarjuk azt állítani, hogy Szabolcska költői ere csak vékonyan esőrgedezik; gazdag forrás az, melyből bőven és tisztán ömlenek a dalok s a hazai irodalomnak még jelentékeny gazdagulását várhatjuk tőle. A díszes kötetből, mely Singer és Wolfner bizománnyában jelent meg a fűzve 1 frt. 50 kr., köve 2 frt. 50 kr., mutatóványul ide iktatjuk a következő költeményt:

Nyári felhők.

A fűbe hanyatt heverésze,
Nézek a kékli, magas égre.
Csak mulatásképp, mert azt se tudom:
Hol, merre bolyong a gondolatom.

Az ég egyzsin-kék, tiszta selyem,
Fény a magasban, fény ideleinn.
Míg rám e mosolygó kép leragyo:
Azt hiszem, én is a része vagyok:

S nagy boldogan ép arra jutok,
Hogy beborulni tán sohse fog;
Mikor egy perc; s mire észreveszem,
Már felleg a fénylő mennyezeten!

Hol vette magát? melyik tájtól?
(Hisz szél se lebben) ez a fától?
Tüdőni időm sincs, alig egy pár
Pillanat, és ime esik is már.

... Így vagyok én is, százszor is így!
Az öröm persze kurta, irig.
Azt se tudom, hogy mért, azt se hogyan?
A kedvem egyszerre csak odaván!

Semmi okom rá s hirtelenül
Valami bánat rám nehezül.
— Még jó, ha nem olyan sokba kerül,
Így nyárba bevarnom, míg — kiderül!

Isten az ő teljes valóságában megismertette,
gyakorlati metafizika, a szükségképesség (necessitas) bölcsellete, írta dr. Wekerle László. Második, bővített kiadása ez a szerző «Isten a tudomány magaslátán» című művének s figyelmet kér úgy sem valami termékeny filozófiai irodalmunkban. Nagy készültséggel tárgyalja a fölvetett kérdést a 432 lapra terjedő kötetben. Megjelent Budapesten Grill Károly könyvkereskedésében, s rokoni szeretettel dr. Wekerle Sándornak van ajánlva.

«Nagy Galeotto», eredeti regény, írta Hanvai Kálmán (Günther József), megjelent Budapesten. Társadalmi regény, könnyűden írva. Címét Eche-garay híres drámája után ő is a világ rágalmozó nyelvére vonatkoztatja.

Az Egyetemes regénytár legújabb két kötete Delpit Albert, egyik legolvasottabb francia író «Két év múltán» című két kötetes regényét közli. Szigethyén Szalay Erzsike fordításában. Delpit e regénye messze földön, Tonkingban játszik, exotikus szokások és emberek közt. A két kötet Singer és Wolfner kiadása, s piros vászonkötésben egy forint az ára.

Satanella tárcái, előszóval ellátta Porzó. Egy hölgy könyve, ki napilapokba szokott írni csinos tárcázikákat festve, olykor derűt, idyll képeket, máskor az élet szenvedéseit, a társadalom bajait. Ezekből jelent meg egy kötet. Porzó meleg hangú bevezetőt írt hozzá. A kötet előtt van az író arcképe is.

Aszfalt, tárcázikák, írta Kóbor Tamás, kinek nevével nemcsak a lapokban találkoznak gyakran, hanem rövid idő alatt egymásután több kötetet is. Az új kötet több mint harminc tárcázikát foglal magában, kisebb rajzokat a fővárosi életből (ezért «Aszfalt» a könyv címe), nem épen egyenlő értékűeket, s némelyiken nagyon meglepett, hogy a saison vagy egyéb alkalomszerűség hangulatában irattak. A novella-irodalom ma már átváltozott tárcza-irodalommá, melyet a napi lapok szükséglete gyors és szapora termékenységre kényszerít. A könyv az Athenaeum-társaság kiadása.

Sybilla Rómában. Egyházközléi röpirat jelent meg íly címzen Budapesten, a Révált-tésvérek bizománýában. Írta Flamma, a ki «a művelt magyar társadalomnak» ajánlja fejtegetéseit. Védi az egyházközléit, főleg pedig a polgári házasságot, és Rómát támadja, emlékeztetve Sybilla könyveire, melyek annál drágábbak lettek, minél később szerezték meg. A szabadlevél egyházközléit is annál jobban kell megfizetni majd. Egyházi, állami, nemzeti és társadalmi szempontból szól a röpirat a kérdéshez. Közli a trident zsinat határozatait is, melyre a polgári házasság ellen hivatkoznak, de nem bírja föl-találni benne a hivatkozásra valót. Utal a törvény-telen gyermekek nagy számára, mint a vallási okok-ból megnehezített házasság eredményére. A röpirat sok figyelmre méltót mond el. Ára 1 frt 20 kr.

Az operaszínházban febr. 10-én egy régi német zeneköltő operájával tettek próbát. Lortzing, kinek «Czár és ács», továbbá a «Fegyverkovács» operái a régebbi időben nálunk is játékkendek voltak, messze esik a mai zenei irányoktól, s a klasszikusok közé sem tartozik, de mivel vig operát most nem igen írunk, a «Vadorzó» operáját betanulták nálunk. Bebizonyult azonban, hogy a színház énekes személy-zete hasznosabb dolgot művel, ha Anber, Bizet, vagy Boieldieu valamelyik vig dalművét veszi elő.

A szövegét Lortzing írta, és Ábrányi Emil fordította le, természetesen nem javon, mint minő az eredeti, mely pedig nagyon naiv, átöltözködött lá-nyokkal, rég idő óta egymást nem látott testvérekkel, kik közül a fivér udvarol nővéreknek. A «Vadorzó» Baeulus nevű tanító, ki éppen lakodalmára készül, mikor megérkezik az uraság, a gróf, a mire megjőd a

tanító, mert a tilosban őzbakot lőtt. Hogy a követ-kezmények elmaradjanak, jó volna, ha menyas-zsonya járulna a gróf elé, de Baeulus félti menyasz-szonyát. Ott van azonban Freimann báróné, egy szép özvegy, a gróf szeszélyes nővére, ki férfi ruhá-ban érkezett regén látott bájtyához. Ez szívesen rá-áll, hogy Baeulus menyasszonyának adja ki magát a gróf előtt, a ki aztán saját nővérenek vall szerel-met. Látni lehet, hogy ez nagyon erőltetett vígsági szöveg. A zenének is csak egyes részei melegeitették föl a közönséget. A közreműködők: Ábrányiné, Sz. Bárdosi Ilona, Semsey Marika, Takáts, Szirovatka, Hegedűs, Kósa, elismerést érdemelnek. Az operát Nikisch igazgató vezényelte.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Kisfaludy-társaság február 14-ikén tartotta tisztújító közgyűlését, Gyulai Pál elnöklése alatt. Egyhangulag (vagyis 1—1 szavazat híján) elnökké lett Gyulai Pál, másodelnökké Szász Károly, titkárrá Beöthy Zolt, másodtitkárra Vargha Gyula; a gazdasági bizottság tagjaivá: Arany László, Vad-nay Károly, Zichy Antal. A könyvkiadó bizottságba megválasztották még Tóth Lőrinczet és Apponyi Albert grófot. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a költségvetésben a bevétel 10,798 frt s a kiadás 10,789 frttal szerepel. Az előirányzatban nagyobb kiadás van felvéve a Lukács Mórnek munkáinak kiadására; a népszerű kiadványok segélyezésére (400 forint); a főlvasások díjazására (400 frt); könyvkiadásokra és bávárlatokra (350 frt); pályadíjakra (1200 forint); Garay János arcképe (165 frt).

A magyar tud. akadémiá február 12-iki ülésén Pulszky Ferenc elnökölts s államtudományi és történelmi főlvasások voltak napirenden.

Nagy Ferenc egyetemi tanár, mint levelező tag a «Magyar tengerjáró» szóló értekezéssel foglalta el székét. A főlvasó elő most végzett ez irányban kodifikáló munkát a kormány megbízásából. Hazánkban III. Károly tette meg az első lépést arra, hogy a magyar tengerparti viszonyok államhatalmi rendezése tisztább alakot csak Mária Terézia alatt öltött. A tengerparton jó idő óta a franciaiz jog volt az irány-adó s ennek alapján ítélnék ma is a finnei törvény-szék, a budapesti tábla s a kir. kuria. Tengerészeti ügyünk nem közös ugyan Ausztriával, de a jogszá-bályok mégis csak közös megállapodással és egyet-értésel alkothatók meg. Egy javaslat 1877-ben már a képviselőház előtt volt, de közjogi okokból, melyeket a horvátok támasztottak, nem vált törvényvé. A magyar kormány most készített egy oly javaslatot, melylyel a magyar tengerjáró már legközelebb bete-tőzést fog nyerni. Az értekezést megőljenezték. Ez-után Ácsády Ignác olvasta «Jobbágy-adózás Miksa király korában» című tanulmányát. Miksa idejében, 1564—1576 évek közt, nemcsak a kivételes osztá-tyok, de a földesuri hatalom alatt álló rétegek nagy része sem fizetett adót. Azok, a kik marhatenyész-téssel, kereskedéssel és kézművességgel foglalkoztak, noha vagyonosabbak voltak a földműves jobbágyok-nál, kívül maradtak a porta szerint való adózás ke-retén. A király e visszásságok megszüntetését hasz-talan sürgette, törekvése meghiúsult a rendi öné-redek. A főlvasást figyelemmel hallgatták.

A történelmi társulat e hó 15-ikén tartotta évi közgyűlését Thaly Kálmán elnöklése alatt, ki a megnyitó beszédében szépen fejtegette a magyar történelem tradíciójának a magyar állam-eszmével kapcsolatos jelentőségét. Végül az ezredéves ünnep-ről emlékezett meg.

Szilágyi Sándor titkár olvasta föl a társulat mű-ködéséről szóló jelentést, bevezetőleg utalva Gyulai Pálnak a Kisfaludy-társaság ülésén mondott beszé-dére, hogy a szépirodalom az utóbbi időben nem szeret a történelemből meríteni. Így van ez a mo-dern életben, a politikában is, mintha az összefü-gés a múlttal ketté volna vágya. De a történelmi tár-sulat őrzi a múltat, a történeti szellemet. Ezután felso-rolta a társulat évi működését, kiadványait. Az ala-pítványok összege 45,173 frt, a múlt évben a tár-sulat 123 évdias taggal gyarapodott. — Szádeczky Lajos mondott ezután történetiről működését. A köz-gyűlés utolsó tárgya a választmány kiegészítése volt.

Israelita magyar irodalmi társulat alakult e hó 14-ikén Budapesten, melynek célja, hogy megis-mertesse a zsidóság történetét és magyarra fordítsa az israelita vallás egész irodalmát. Az alakuló köz-gyűlésen egy a fővárosból mint a vidékről sokan jelentek meg. Dr. Kohn Sámuel rabbi megnyitó be-széde után dr. Mezei Ferenc jegyző főlvasa az alapszabályokat és jelenti, hogy a társulatnak eddig 811 tagja van. Elnökök lettek közfelkiallással: dr. Kohn Sámuel rabbi, dr. Weimann Fülöp királyi

tanácsos. Választottak ezután negyven fővárosi és negyven vidéki választmányi tagot.

A képművészeti társaság legutóbbi választ-mányi ülésen terjesztették elő a műcsarnok téli kiál-lításának eredményéről szóló jelentést. A kiállításnak 54,918 látogatója volt (tavaly 33,231), jegyekből összesen 12,731 frt; 20 kros tárgymutatók eladás-ból 2,472 frt; 1 frtos képes tárgymutatókból 524 frt, tehát összesen 15,728 forint folyt be, holott tavaly 9,328 forint tehát az ez idei eredmény 6399 forint-tal kedvezőbb. Munkácsy Mihály legutolsó levelé-ben jelenti, hogy a «Honfoglalás» már utban van Budapest felé s vele együtt a mester is ide fog érkezni. A képet a főrendiházban fogják kiállítani 50 kros belépti díj mellett (vasárnap 20 kr, pénteken 1 frt). — Köszönettel tudomásul vették Jókai Mór 2000 koronás alapítványát s elhatározták, hogy a Baross-szobor pályaműveinek kiállítására helyet adnak.

MI UJSÁG?

Az udvar Budapesten. Az udvar április 21-ikén Budapetre érkezik és hat hétig itt tartózkodik. Ez idő jó részét Gödöllőn fogja ugyan tölteni, hanem azért az udvartartás itt Budapesten marad. A király-nak Magyarországon való tartózkodása idejében több udvari ünnepély lesz a várpalotában.

A király a maga, valamint a királyné nevében a Gyermekbarát budapesti jótékony egyesület részére 1893—1897-ig terjedő időre évi 1000 frtos részle-tben fizetendő ötezer forint további segélyt; — a Budapesti Első Gyermeknehely-Egyesületnek a január 31-én az egyesületi vagyon javára rendezett álarcszobál alkalmából, — továbbá a királyné leg-magasabb védnöksége alatt álló Első Pesti Bölcsőde-Egyesületnek a január 17-én az egyesületi vagyon-járára megtartott bál alkalmából száz-száz, összesen kétszáz forintot adott magánpénzéből.

A király a Rivierán. Bécsi hírek szerint ő felsége a király legközelebb a francia Rivierára megy. Ugyanis Erzsébet királyné nemcsak Madeiraiből visszatérteben Nizzában vagy Mentonében meg-szakítja útját és a király most is, miként tavaly tavasszal Territetben, hosszabb látogatást tesz a királynénál. Hogy az uralkodó ezuttal ismét talál-kozhassék a királynéval, ezt az alkalmat üdülési utazásra használja fel. A király már febr. 26-án megérkezik a francia Rivierára. De hogy meddig fog ott tartózkodni, még eddig nem tudják.

A királyné e hó 15-ikén a «Greif» hajóval Gib-raltárról Spanyolország keleti partvidékére utazott.

Baross szobra. E hó 15-ikén telt le a határidő s Baross Gábor szobrára pályázó minták beküldésére. Tizenegy sokrészről érkeztek művek, némelyiktől nem csak egy, úgy hogy febr. 15-ikén húsz szobor-mintát kezdtek elhelyezni a műcsarnokban, hol köz-szemlére állítják. A bíráló bizottság vasárnap kezdi meg működését. Három díj van kitűzve: 2000, 1500 és 1000 korona. A legtöbb pályamű polgári öltözet-ben tünteti föl a volt minisztert; díszmagyar ruhát csak kevesen alkalmaztak. A művészi körök biza-lommal néznek az eredmény elé.

Hir szerint a pályázatban a következő szobrások vesznek részt: Donát Gyula, Róna József, Köllő Miklós, Szász Gyula, Tóth István, Vasadi Ferenc, Holló Barnabás, Strobl Alajos, Szécsi Antal, Mátrai Lajos, Kallós Ede, Jankovich Gyula, Mikola Ferenc és egy ismeretlen. Zala György nem pályázott; ő a bíráló bizottság tagja.

Jókai születésnapja. A korszoros költő e hó 18-ikán üli meg 70-ik születés napját. E napot együtt akarja töltöni a hírlapírókkal, s a szerkesztő-ségeket következő szeretettelmőlt sorokkal hívta meg: «Kedves Barátom! Jövő vasárnap, február 18-án lesz az a gyásznap, a mikor én a 70-ik évemet megkezdem: ezen a napon ohajtanám a kollegái-mat, a hírlapírókat egy kis lakomára meghívni. Kérlek» stb.

Munkácsy képe Budapesten. A nemzeti múzeum igazgatósága e hó 14-ikén kapta meg az értesítést, hogy címére Párisból festmény érkezett. Munkácsy «Honfoglalás» képe ez, mely egy nagy ládába össze-csavarva tette meg az utat. Több külön ládát foglal-nak el a keret és állvány részei. A múzeum termé-ben már megkezdtek az ácsok a festmény felállításá-hoz szükséges munkát. Nehány nap múlva a mester is megérkezik, a kép felállításánál maga is jelen kíván lenni.

Bécsből haza hozott régi magyar okiratok. Az ugynevezett királyi könyvek, melyek a nemesi, bárói, grófi és hercegi rangemlékeket s más régi

királyi végzéseket sorolnak fel, legközelebb haza-kerülnek Bécsből a budapesti országos levéltárba. Ezenkívül más fontos régi okiratok is kerülnek haza Bécsből. A Bécsben őrzött kamarai levéltárnak a magyar nemzetet illető összes iratait hazaszállít-ják. Ezek közé tartoznak azok az iratok is, melyek a 16—18. századbeli magyar udvartartásra vonat-koznak s a melyeket csak nem rég még Bécsben kellett tanulmányozni a most felállítandó magyar udvartartás előkészítőinek. Ezeket a fontos iratokat 1875-ben kérte már a magyar kormány az osztrák kormánnytól, de nem adták. Ezután Teleki Géza gr. belügyminiszter és Pauler Gyula dr. levéltári főigazgató sürgette meg az iratok visszaadását, a mi most végre megtörténik.

Balló Ede, az ifjabb festői nemzedék e jeles tagja, visszatért Rómába, honnan csak rövid időre jött haza. Rómába utazásában több napot töltött Vuko-várt, hová Eltz gróf meghívására utazott, hogy arcképet elkészítse. Balló Rómában jelenleg gr. Apponyi Albert arcképet festi. Ezt a gróf atyja, gr. Apponyi György rendelte meg nála.

Szász Károly főlvasása. A budapesti ref. fő-gymnázium nagy termét egészen megtöltötte e hó 11-én este az az előkelő közönség, a mely a buda-pesti református köznevelődési egyesület főlvasá-sának rendes látogatója. Ezuttal Szász Károly püs-pök tilt a főlvasó-asztalhoz s érdekesen fejtegette a családtagok szerepét a háztartásban. Szólt a gyer-mekekről is és poétikusan utalt arra a szarnoki ha-talomra, a melyet a legkisebb gyermek a háziakra gyakorol. A család színtén a család tagjai közé számítja, a mint ez a magyar szokásnak meg is fe-lél; hiszen a magyar paraszt családjának nevezi a gyermekeit is. A főlvasását így fejezte be: «A férj és apa szerepe: az ész és előrelátás, akarat és erő; a nő és anyáké: a gondosság és rendtartás, szerető szív és gyengéd kedély; a gyermekeké: engedelmes-ség és jó igyekezet, s a családoké: hűség és munka-szeretet. Ilyen elemekből alkotva, boldog lesz a család, virágoz a háztartás».

Nagy örökség. A Bécsben közelébb elhunyt gróf Zichy Ödön után roppant vagyon maradt, melynek örökösei három gyermeke: ifj. Zichy Ödön, Jenő és Lívia, férjezett Zichy Nándorné.

A végrendelet szerint Ödön öröklő a felső-magyar-ország 8000 és az erdélyi 40,000 holdat, de nem megy át közvetlen birtokába, hanem Ödön és László fia, továbbá Aglaja leánya öröklők és őt csak e birtok-oknak haszonélvezeti joga illeti. E birtokokra van egyszermind betáblázva az az összeg is, melyet az öreg gróf tíz évvel ezelőtt Ödön részére ennek va-gyoni viszonyainak rendezése céljából felvett. A végrendelet szerint a 16 milliót erő hagyaték egye-temleges örököse a második fiú, Jenő gróf, kit az öreg gróf igen szeretett. Lívia leánya öröklő az összes készpénzt, mely több két millió forintnál. A végren-delet, a jogászok véleménye szerint, nem felel meg a magyar törvényeknek és azt valószínűleg meg is fogja támadni Ödön gróf.

«Vasárnapi Ujság» mult számában közölt «Hírlapirodalmunk» cz. jegyzékből kimaradt a «Szárnyasaink» cz. szaklap, mely VIII. éve jelenik meg Budapesten; szerk. Parthay Géza, nyomtatásig Schlesinger és Kleinberger; Ára 4 frt. Mentőseggel fölemlített, hogy a M. N. Múzeum hírlap könyvtár-ban a nevezett lapból az 1892. 13. szám az utolsó; ugyanazon év nov. 10. 480. sz. levéllel reklamáltuk a folytatást, mint köteles példányt, azonban erre választ nem nyertünk. Az idei hírlapkimutatásom összeállításánál, egy havi kutatásom alatt, a Szárnya-sainkat nem láttam sehol; sőt a főlgyészésnégnél is, hol szintén jártam lapok végett, tudakozódásomra azt nyertem válaszul, hogy mult évi július óta nem látták a lapot; végül a fő- és székvárosi polgárme-steri hivatalhoz sem küldetett be; különben onnét megkapta volna a múzeum hírlapkönyvtár. Ezek után nem tehettem egyebet, mint hogy a lapot meg-szüntnek tekintettem. Ugyanez történt a Turkeve cz. társadalmi és szépirodalmi hetilappal, mely IV. évfolyamban jár; szerkesztő Szabadfi Elek és szintén későn küldetett be. Szinyei József.

Hibaigazítás. Ferencz Ferdinánd főherceg utjá-ról szóló mult heti közleményünkben tévedésből következetesen sagun volt szedve sogun helyett, mit ezennel helyreigazítunk.

HALÁLOZÁSOK.

Bülow János, a német zenevilág hírneves tagja, elhunyt e hó 14-ikén, Kairóban. Wagner, Liszt és Bülow alkották azt a triumvirátust, mely oly nagy hatással volt Németországban a zenére. Bülow is a Wagner-zene lelkes hirdetői közé tartozott, s különközönséggel, akaratossággal szolgált. A leg-jelesebb zongoraművészek egyike volt, ezenkívül

BÜLOW JÁNOS.

kitűnő zene-igazgató. Több zenekari művet és zong-ora-darabot is szerzett. Budapestén szintén rendezett hangversenyeket. Liszt leányát, Cosimát vette nőül, kitől később elvált, s Cosima a Wagner Rikárd felesége lett. Bülow, mint előadó művész, vagy zenekar-igazgató, sokat megengedett magának, s ott helyben rákiáltott a művészre, ha neki nem tetszőn énekelte vagy játszott; sőt nem egyszer szóváltásba keveredett a közönséggel is. Idegessége annyira fokozódott, hogy föl kellett hagynia a hangverse-nyekkel s Egyiptomban keresni nyugalmat. Bülow János Guido dr., 1830-ban született, Drezdában. Kezdetben Lipésben és Berlinben jogot tanult, később teljesen a zenének szentelte magát. 1850—51-ig Wagnernél Ríchben, 1851—53-ig Lisztnél Weimarban tett tanulmányokat. 1855-ben a berlini Stern-féle konzervatóriumnak lett tanára, 1858-ban pedig porosz udvari zongoraművész. 1864-ben hangversenykörutat tett Oroszországban, a mely-ből visszatérve, Münchenben telepedett le, a hol udvari karmesterré és a zeneiskola igazgatójává nevezték ki. 1875—76-ban Angolországban és Ame-rikában adott hangversenyeket; 1878—79-ben Han-noverben működött mint udvari karmester, 1880 óta pedig meiningeni udvari fő zenei tanácsos volt. Bülow felművelhetetlen volt zongorajátékának mes-teri volta és művészi nagyszerűsége által, különösen Bach és Liszt műveinek előadásában. Onálló kom-pozíciói közül nevezetesebbek: «A dalnok átká», ballada, a «Nirwana» symphonia, a mely talán a legkiválóbb, azonkívül «Julius Caesar» nyitánya.

Rácsai Ferencz, apátkanonok, a zágrábi dalszláv akadémiá elnöke, a horvát ellenzék egyik vezére, meghalt Zágrábban 63 éves korában. Az elhunyt a történelmi tudományokkal is foglalkozott, s benső barátja volt Strossmayer püspöknek.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Baross Antal, nyug. járásbíró, megyebizottsági tag, néhai Baross Gábor miniszter édes atyja, 76 éves korában, e hó 12-ikén illaván. Két évvel élte túl jeles fiát, a kit soha sem szűnt meg emlegetni. Özvegye, szül. Pongrácz Natália is siratja. — MEYERER KLAUSZ MATYER, a magyar kereskedelmi világ egyik legismert-tebb és érdemes alakja, kinek sokféle vállalata közül gőzmalma világkereskedelmi összeköttetéssel bír, 87 éves korában, Budapesten. — KLEMPA JÁNOS, Pozsonymegye egyik legismertebb földbirtokosa, Klempa Bertalan pozsonyi alispán nagyatya, 97 éves, Malaczkán. — FARAGÓ JÓZSEF, nyug. belügy-miniszteri osztálytanácsos, a III. oszt. vaskorona-rend lovagja, 72-dik évében, Budapesten. — Id. KACZVINSZKY LAJOS, jubilált bányahivatalnok, kit mint mineralogust a tudományos világban is ösmert-tek, Kaczvinszky Lajosnak, a «Magyar Szemle» című lap szerkesztőjének édes atyja, 78 éves, Budapesten. — KOVÁCS KÁROLY, földbirtokos, megye-bizottsági tag, a szabadságharcban honvédkapitány, a gr. Batthyány-család biharmegyei uradal-mának sokáig igazgatója, Kovács Dénesnek, lapunk dolgozótitárának nagybátyja, 72 éves, Mező-Teleg-den. — PUCHENRIEDT STEINWALTER SÁNDOR, az 5-ik gyalog ezred ezredese, hosszasa szenvedés után, Budapesten. — PALFFY SÁMUEL, nyug. bányahivatali főnök, 76 éves, Ábrudbányán. — SZERÉNTI KÁROLY, nyug. kataszteri igazgatósági titkár, 84 éves, Enyien-gen. — NÉMETH GEBELT, földbirtokos, megyebizott-sági tag, régi honvéd, a pozsonymegyei Benkepatony községben. — SZABÓ IMRE, az egri főkapitány mér-nőke, Hevesmegye volt füzti főmérőke, 67 éves, Egerben. — KRASZNÁI ADÁM, Szatmármegye nyug. érvászkői ülnöke, 71 éves, Zala-Szentgróton. — SZENT-IVÁNYI KÁZMÉR, m. kir. honvédszázas, 42-ik évében, Budapesten. — MAKOVICSKA MÁTYÁS, nyug.

pénzügyi igazgató, Nagy-Enyeden. — SZERÉNTI LAJOS, az operaház egyik legjobb kardonosa, ki húsz évig volt az operánál alkalmazva. Kolozsvárról jött fel az operához és kisebb szerepeket is játszott. — Ifj. PÁZSY JÁNOS, fővárosi vendéglős, 28 éves, Buda-pestben. — RÉNYI VILMOS, Soroksár község másod-jegyzője. — LÖNHARDT FRIGYES, kir. erdőőr, 54 éves, Kolozsvárt.

KOSZTOLÁNYI KÁROLYNÉ, szül. Bossányi Fanni, néhai közölt. miniszteri osztálytanácsos özvegye, Budapesten és holttestét Nemes-Kosztolányba vit-ték. — MATYER C. JOSEF, szül. Figyelmeess Anna, budai háztulajdonosnő, 75 éves. Az elhunyt matróna huga volt Figyelmeess Fülöp 1848/49-iki honvé-ezredesnek, a ki Garibald alatt karddal írta be nevét Itália történetébe, s a ki jelenleg az amerikai Egyesült-Államok konzulja. — SEBASTIANI BELÁNE, szül. Zsombóry Piroksa, ki csak félfév előtt jött vissza férjével együtt Amerikából, Budapestre. — ÖZV. LILIA ANTÓNIA asszony, 78 éves, Pelyvason. Lilia Antal, puchói járásbíró az édesanyját gyászolja benne. — HEGEREDŐS MARISKA, Hegedűs Miklós mérnök kis leánya, ötödik éves, Pozsonyban.

Melyik napilapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a leg-olcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 27-ik évfolyamába lépett. Az a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatának változatosasága, kitűnősége, a külön-böző olvasmányok gazdag tárháza tették az «Egyet-értés»-t népszerűvé.

Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészlete-sebb s e mellett tárgyilagosa hű tudósítást egyedül az «Egyetértés» közli.

Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szor többé idegen nyelvről lapra, mert az «Egyetértés» kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőséggel és alaposaságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megta-lálja mindazt az «Egyetértés»-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi re-gényolvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredeti, részint a kül-földi legjelesebb termékeket, jó magyarsággal fordításban kapnak az «Egyetértés» olvasói. A ki olvasni való keres és a világ folyásáról, gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az «Egyetértés»-re. Az «Egyetértés» 1894 január 1-én 27-ik évfolya-mába lépett s így egyike a legrégibb napilapoknak.

Felelős szerkesztő: Csávolszky Lajos.

Az «Egyetértés» előfizetési árai:

Egy óra	—	—	—	1 frt 80 kr.
Három óra	—	—	5	—
Félévre	—	—	10	—
Egész évre	—	—	20	—

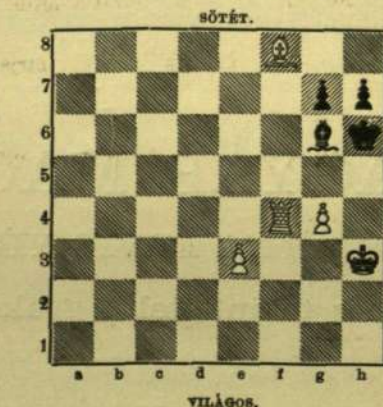
A szerkesztőség: Szerencsen-utca 35. szám. A kiadóhivatal: Dalszínház-utca 1. szám.

BUDAPESTEN.

Mutatványszámot a kiadóhivatal ingyen es bérmentve küld.

SAKKJÁTÉK.

1820. számú feladvány. Gálitzky A. W.-től.

VILGOS.

Vilgós indít s a negyedik lépésre matot mond.

Az 1811. számú feladvány megfejtése

Weinheimer R.-től.

Megfejtés.

Vilgós.	Szít.	Vilgós.	a.	Szít.
1. f3—e2	—	e2—e1 H (a)	1.	Bh1—d1
2. f2—e4	—	d5—e4	2.	Vb5—e5
3. Vb5—e5	—	t. sz.	3.	Pg5—e3
4. f v. V mat.				

Az 1812. sz. feladvány megfejtése

Együtt K.-tól.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.	a.	Sötét.
1. c5—e6	Kd4—e4 (a)	1.	Kd4—e3
2. Vh7—h2	Kd4—f5	2.	Vh7—g7
3. Fd4—d1	t. sz.	3.	Vg7—a1
4. F v. e2—e4 mat. v. z. V.	4.	V mat.	t. sz.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — A pesti sakk-kör.

Szerkesztői mondanivalók.

Csöndes vágyak. Várt vendég. Egészen sikerültnek egyike sem mondhatjuk; de mindkettőben van egy és más, a mi a legjobb véleményét kelti szerző tehetősége iránt. A «Csöndes vágyak» első versszaka nehézkesen, csikorogva indul, — a második sor nyelvtanilag is hibás —, de a következő stórfában eredeti kép van. A «Várt vendég»-ben is vannak elszórva ügyes vonások; de az egész szerző nem tudta elég jól megcsinálni.

Születés napom. Csak álmodni se szoktam. Verselésük meglehetősen, de a költői tartalom mindkettőben nagyon fogyatékos.

Egyedül. Van benne bizonyos lendületesség; de a mult vándortanyának szerepeltetése erőltetett, vagy legalább is nincs következetesen alkalmazva.

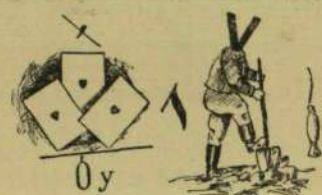
Nem volt nekem soha. Elég ügyes, de hiányzik róla a költészetnek az a fényes zománca, mely a valódi költői tehetség munkáján előlik.

Román. Frivol hangjával nem illik lapunk keretében.

Szóljak ne szóljak. Inkább a törekvést, mint a sikert méltányolhatjuk benne.

Nem közzölhetők. Áldjon meg a magas ég. Eljötttem. A legszebb. Emlékkönyvbe.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 5-ik számában közölt képtalány megfejtése: Szabadság vértanúi.

Heti naptár, február hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög-Orosz	Israélita
18 V. G. 2 Reminisc.	G. 2 Simeon	G. B. Fried. k.	12
19 H. Konrad	Konrad	7 ifj. Lukács	13
20 K. Eleuter	Aladár	8 Tódor vt.	14 Pur.
21 S. Szeverián	Meinrad	9 Niczeor	15 Sch. P.
22 C. Pét. székf.	Didim	10 Karalamp	16
23 P. Jéz. gyol. em.	Damián	11 Balázs	17
24 S. Mátyás apost.	Mátyás	12 Melét	18 S. Kith.

Holdváltás. ☉ Holdtölte 20-án 3 óra 16 pk. regg.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Henneberg G. (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben, a privát megrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 ft 65 krig, póstáber és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták póstaforulólóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Legjobb gazdasági magvak, gépolajok, SZÁVOSZT ALPHONS

cs. és kir. udv. szállítónál
BUDAPEST,
V., Arany János-utca 11.
Árjegyzékek
kiváratra ingyen és bérn.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János.

Szegeden. Cs. és kir. kasszafőnök.

ORÁK. EKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

Nincs többé köhögés! Mell- és tüdőbaj ellen.

Dr. med. Fáykiss

Szepesi Kárpát Növény-kivonata.

1 üveg ára használati utasítással 75 kr. 1 dobozzal 35 kr. — Tea 50 kr. — 25 kr. — 1 csomag 20 kr. — 10 kr. — 5 kr. —

Tizenöt év óta legjobb eredményeivel használók köhögés, rekedtség, kataraktus, hökhurut, nátha (influenza), szájkörméreg, tüdőgyulladás stb. ellen.

Eredetileg kapható Fáykiss József és Fia Gyógyszertárban, Budapest, Király-utca. — Postai megrendelések azonnal eszközöltenek.

A honfoglalás története.

A művelt közönség számára

Irta

Borovszky Samu.

Ára füzve 1 ft.

Vászonkötésben 1 ft 60 kr.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irta

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLMA NYOK

szabadalmazását esz-
közi mind. államban
Réthy János
nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája,
Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház
mellett). Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

Nagy választékban!
GEITNER és RAUSCH czégnél,
Andrássy-út 8. sz.

KILIÁN FRIGYES
m. kir. egyetemi könyvtáros,
IV., Váci-utca 30.

A magyar, francia, angol és német
irodalom dísz kiadása. — Díszm-
vek. — A világirodalom remekir-
Epitészeti és technikai munkák.
Imakönyvek stb.

Schachner József A.
BUDAPEST,
Nádor-utca 15. sz.

**A magyar ipar- és kereskedelmi bank
részvény-társaság váltóüzlete.**
Budapest, V., Nádor-utca 4.

Mint kintinó tökéletesítést ajánlja a magyar takaré-
pénztárak központi jelzálogbankja
4 1/2 százalékos adómentes zálogleveleit és
4 1/2 százalékos közszégi kötvényeit,
melyek nála a mindenkori napi árfolyamon jutálék-
mentesen kaphatók.
Teljesít tőzsdéi megbízásokat, díjmentesen bevált szel-
vényeket, elfogad betéteket folyó- (cheque) számlára,
pénztári jegyek vagy betéti könyvekre, s azokat
4 százalékkal adómentesen kamatoztatja.

**Magyar ipar- és kereskedelmi bank
részvény-társaság váltóüzlete.**

**Zongorák és
Harmoniumok!**
Legjobb és legújabb-
sabb kaphatók
Eder Antal Gyulánál
Váci-utca 4-6.
Alapítva 1846.

GRÖBER LAJOS
kosár-fonódója,
IV., Kigó-u. 6.
Hangjegytartók,
munka-asztalok,
stb. nagy választékban.

Eisenschiml és Wachtl
Budapest, Váci-utca 12.
Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.

Legnagyobb raktár mindennemű fény-
képzési gépek és készülékekben.
Alapítva 1856. — Többször kitüntetve.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

SCHOTTOLA ERNŐ
BUDAPEST (Fonciere palota).
Ajánlja dús raktárát
vízhatlan esőköpeny, gummi sárczipó és esz-
mákból. Sebészeti műszerek és kötszerekből
stb., valamint torna- és testmozgató szerekből, egy-
szintén gummi és linoleum szőnyegekkel.
Sebészeti, műszaki és pinceszegészeti árjegyzéket
kiváratva bérmentve küld.

Uj! A fotografálás elemei. Ár 2 frt.

„Toronyórák“
palota, lakatya, gyári órákat,
villanyórákat,
legelőnyösebben rendez be
Mayer Károly L.
1-6 magyar gör-órágyára
Budapest, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes árjegyzék, költségjegyzék bérmentve.

Legjobb sorvető gépek!

KÜHNE E.
gazdasági gépgyára Mosonban.

Főraktár: Budapest VI. ker. Váci-körút 21. szám.

Ajánlja általában kedvelt és egyszerű szerkezetűk folytán felülmúlhatlan
és több mint 14,500 példányban elterjedt 5649

HUNGARIA és JUBILEUM-DRILL sorvetőit.
„MOSONI DRILL“ hegyes vidékre.
Egyetemes két- és három-vasu ekéket.
Laacke-féle kintinó szántóföld-boronákat, 12 nagyság.

Laacke-féle kintinó rétboronákat.
Rostákat és konkoly-választókat.
Szelelő magtár-rostákat. (Kül-
nösen figyelemre méltó!)
Venzky-féle takarmány-füllesztő.
Szecska- és repavágók stb. stb.

1894 augusztus 1-étől Váci-
körút 57a. sz. a. saját házában.

**Magyar királyi
államvasutak gépgyára.**

A t. cz. részvényeseket az 1894. évi március 3-án délelőtti
10 órakor irodánkban (V., József-tér 14., I. em.) tartandó

XXVI. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívjuk.

NAPI REND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentésének előterjesztése.
2. Az 1893. évi mérleg előterjesztése, indítvány az osztalék megállapítása és a felmentvény megadása iránt.
3. Indítvány az alapítóknek részvényenként 20 frtnyi visszafizetése által 512,000 frtra leszállítása és az alapszabályok 4. §-ának, ennek megfelelő kiegészítése iránt.
4. Indítvány az alapszabályok 45. §-ának törlése iránt.

Felkéretnek a t. cz. részvényesek, hogy részvényeiket bezárólag
február hó 22-iki esti 6 óráig vagy a társulat központi pénztáránál
Budapest (V. ker., József-tér 14.), vagy a K. k. priv. allg.
öster. Boden-Credit-Anstalt-nál Bécsben elismervény mellett
Budapestben átvenni sziveskedjenek. A közgyűlésbe való bemenetkora letét-
ről szóló elismervény felmutatandó. Az alapszabályok 19. §-a értelmében
25 részvény egy szavazatra jogosít. Minden részvényes csak 10 saját és 10
meghatalmazással átvett szavazattal bírhat. — Az 1893. évi mérleg s a
felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal a társulat központi
irodájában a t. cz. részvényeseknek rendelkezésre állanak.

Budapest, 1894. évi február hó 10-én.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

**Magyar királyi
államvasutak gépgyára.**

Gőzcsepplő-garnitúrák
Hengerkazános lokomobilok
Szalmakazalozó gépek
Gőz-kukoriczamorzolók
Stibor-kőrfűrészek

mindig csak

a m. kir. államvasutak gépgyárának
vezérügynökségénél
Budapest, VIII., József-körút 41. sz. a.
rendelendők meg.

5472

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)

8. SZÁM. 1894.

BUDAPEST, FEBRUÁR 25.

41. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre — 6 •

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
félre — 4 •

Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.—
félre — 2.50 Kelti előfizetésekre a postai-
meghatározott vitellj is esetintandó.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

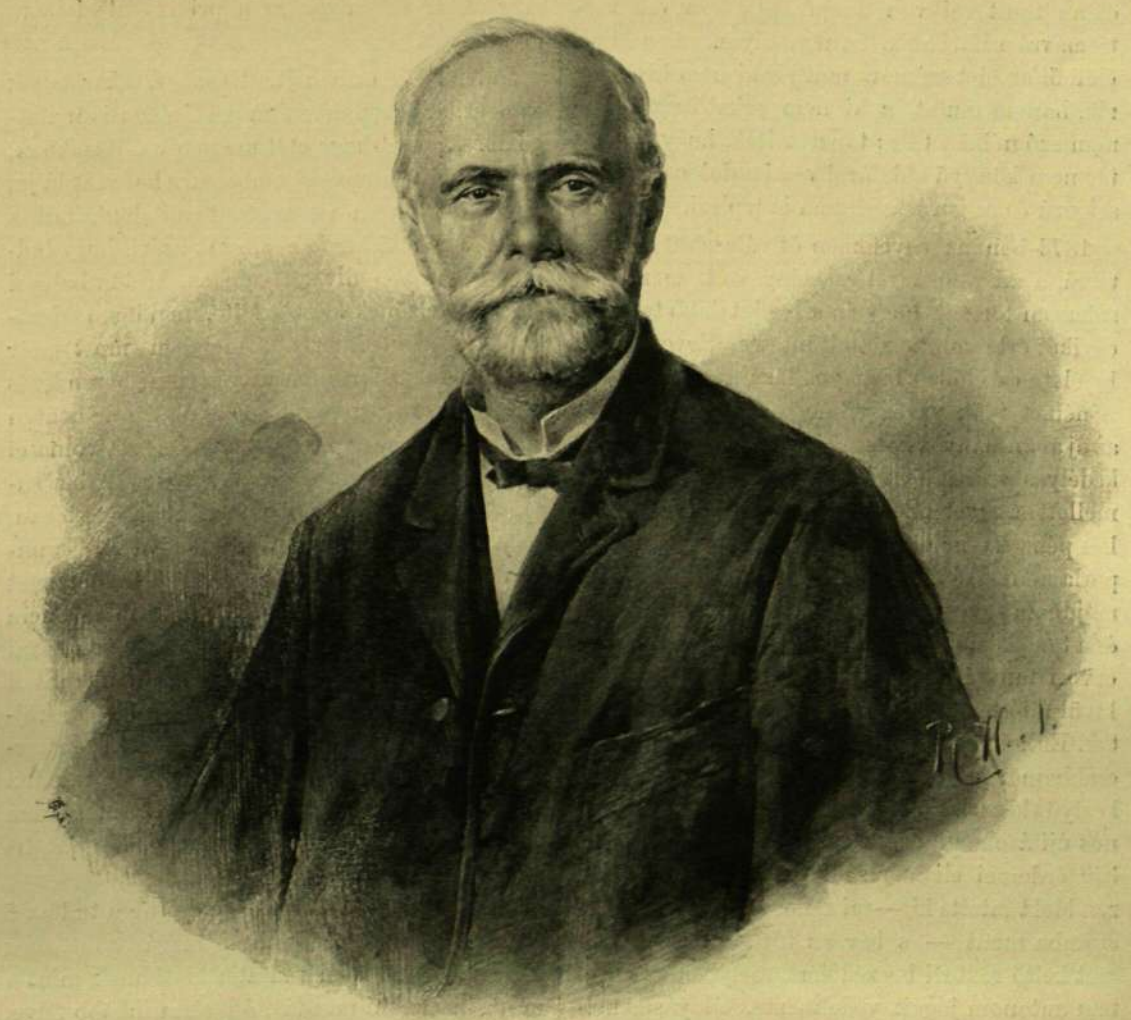
Az orvos ÉLETE valóságos harc a természet
ellenséges hatalmai ellen, miközben nem
ritkán saját életét kockáztatja másokért.
Különösen a sebész az, a ki valóságos fegyver-
rel véres harcot vív, melyben győztes csak
az lehet, kinek elég bátorsága, okossága és
ügyessége van. Ily harcban töltött huszonöt év
munkájáért nyújtják most a babért tanítványai
és tisztelői azon férfinak, ki saját erejéből
küzdött a fől magát kockáztatva hadvezérré, s
kit a hosszú harc évei ha látszólag megkemé-
nyítettek is, lelkében, kedélyében az maradt, a
minek igazi orvosnak maradnia kell: szenvedé-
sek és örömök iránt fogékony, érzékeny
ember.

Orvosi pályáját ez előtt 30 évvel azzal kezdte,
hogy segédjévé lett Balassa tanárnak, az első
korszak-alkotó magyar sebésznek. Származására
nézve a tolnamegyei Duna-Földvárán 1832-ben
született. Elemi iskoláit szülőföldjén végezte,
középiskolai tanulmányait pedig a kalocsai
gymnáziumban kezdte meg és folytatta 1848-ig.
Itt érte a szabadságharc, melynek lelkesedése
ő, a tizenhét éves ifjat is magával ragadta. De
a táborozásból nem sokára betegre érkezett
haza, s hosszabb ideig szenvedett hagymázban,
melyből alig tudott felgyógyulni. A háború
lezajlása után előbb gazdaságban foglalkozott,
majd Pestre került, hol a kegyesrendiek gym-
náziumában járta az utolsó középiskolai osz-
tályokat, s ott Magyarország jelenlegi belügy-
miniszterével együtt, a legjobb tanulók közé
tartozott. Az egyetemi orvosi tanulmányokat
részben Budapest, részben az akkor még vi-
lághírű bécsi egyetemen végezte; orvosi okleve-
lét is ott nyerte, míg sebész-mesteri vizsgálatát
azért, hogy Balassával megismerkedhessék, itt-
hon tette le. Balassa mindjárt hajlandó lett őt
segédei, u. n. műtőnövédek sorába felvenni, de
a tanári kar ily irányú javaslatát Bécsben nem
hagyták helybe, hanem ő helyette egy akkoriban
sympaticusabb, mert cseh nevű fiatal orvost
neveztek ki. Balassa azonban tovább is pár-
tolta s így a legközelebbi évben Kovács elérte
vágyai czélját: a sebész pályára léphetett,
Balassa mellett ő nem sokára első segéd lett,
majd a sebész műtettanból az akkor még ritka
magántanári minősítést nyerte.

Csakhamar alkalmá nyílt bizonyítani, hogy

nem csupán az iskolának, hanem az életnek
tanult, midőn az 1866-iki háború szerencsétlen
áldozatai közül azok, kik a pesti Ludoviceum
mellett föllállított barak-kórházakban helyez-
tettek el, itt részben az ő gondozására bíztak.
Éles elméje, az ily sérülések ezerféle változa-
taival szemben is mindig találékony otthonos-
sága és energiája már itt is kitüntették őt.
Energiája — azonban már itt és akkor is össze-
tűközésbe hozta azzal, a mit konvencionális
szokásnak, megszokott társadalmi rendnek szok-
tunk nevezni, — de a mely gyakran nem más,
mint minden igazi haladást és törekvést békóba
verő formasság. Itt és ekkor történt az, mit ő
maga szokott gyakran hallgatóinak elbeszélni,

hogy egy féltelen és féltelensége miatt már-
már elvérző őrmestert, kivel az egész orvosi
kar nem birt, ő maga úgy megfékezett, hogy
sebeit nyugodtan engedte bekötözni és azon túl
oly szelid lett, mint a bárány. De nemcsak
lefelé volt szigorú, hanem mindenki iránt. Egy
nap délelőttjén a kórház katonai vezetője, egy
aranygalléros főorvosvitába keveredett Ko-
váccsal egy sebesültnél követendő gyógyjelzés
fölött. Kovács ragaszkodott véleményéhez, mire
a főorvos tanácskozássra hívta egybe a
kórház orvosait és a maga alantassával a „civil-
orvos véleményét egyszerűen leszávaztatta. A
szavazás után Kovács a diadalmas főorvos-
orvosnak azt mondta, hogy nyilván ez volt itt

R. Hirsch Nelli rajza.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Chicagóban kitüntetést nyert a

**Leichner-féle
zsírpuder**

Leichner-féle hermelin-por.

Ezek a legjobb ártalmatlan arcpudert képezik, nappalra úgy mint este; a
bőrt, a mint ismeretes, az agy korig puhán és hajlékonyságában megtartják,
s annak gyöngéd, rózsás, fiatal frissesség, színezetet adnak. A beporozást nem
lehet észre venni. Kapható a gyárban: Berlin, Schützenstrasse 31, s más
illatszertárakban is, zárt szelencékben, melyeknek fekének a czég és a
védjegy vannak bevéve. Kérjünk mindig Leichner-féle zsírpudert.

Leichner L., a kir. színházak szállítója.